БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№24 (771)
2 ФЕВРАЛЬ ШАНБА 1957 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Чехословакия Коммунистик партияси делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар тўғрисида баёнот (1-бет).
Сталин номидаги Магнитогорск металлургия комбинати раҳбарларига Н. С. Хрушчев ва Н. А. Булганин ўртоқларнинг табриги (1-бет).
Ўртоқ Н. С. Хрушчев Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Секретариатининг аъзоси ўртоқ Пин Чжэнни қабул қилди (1-бет).
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида (1-бет).
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг пленуми (2-бет).
МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР САЙЛОВИГА ТАЙЕРГАРЛИК (2-бет).
Н. Селиванова. — Улуғ рус олими (2-бет).
РЕПОРТАЖ: **Б. Халилов** — Якун ва режа (3-бет).
МАҲАЛЛИЙ МАТЕРИАЛЛАРДАН КЕНГ ФОЙДАЛАНАЙЛИК! **И. Забиров.** — Қамиш қимматли қурилиш материали (3-бет).
ОЧЕРК: **Ш. Кузанбоев.** — Пискентнинг ифтиҳори (3-бет).
Қорақалпоғистон санъати ва адабиёти декадаси (4-бет).
Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуковнинг Ҳиндистонда бўлиши (4-бет).
БМТ Бош Ассамблеясининг XI сессияси (4-бет).

Социалистик экономикамиз кескин юксалиш йўлида

Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм сари гигант қадамлар билан олға бораётган совет халқининг ижодий меҳнати, ғайрат ва ташаббуси туфайли социалистик экономикамиз йилдан-йилга юксалмоқда. Олтинчи беш йилликнинг биринчи йили — 1956 йил янада баракали йил бўлди. Миллион-миллион меҳнаткашларнинг ижодий активлиги юксалганлиги асосида ўтган йили мамлакатимизда халқ хўжалигининг барча тармоқларида ажойиб ғалабаларга эришилди.

Областимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари билан биргаликда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика Бошқармасининг матбуотда эълон қилинган СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1956 йилда бажарилиш якунлари тўғрисидаги ахборотини зўр қувонч, буюк ифтихор туйғулари билан кутиб олдилар.

1956 йилда СССР саноатининг ялпи маҳсулоти 1955 йилдагига нисбатан қарийб 11 процент кўпайди. Дастлабки маълумотларга қараганда, ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш 11,4 процент ва истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш 9,4 процент кўпайди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати КПСС XX съездининг қарорларини изчиллик билан амалга ошириб, социалистик экономикамиз асосларининг асоси — оғир саноатни юксалтиришга ҳамма вақт катта эътибор бериб келмоқдалар. Шу туфайли 1956 йилда ҳам оғир саноат устун даражада ривожланди: нефть, газ, кокслануввчи кўмир чиқариш, электр қуввати ҳосил қилиш, азот ва фосфат ўғитлари, гидровлик турбиналар, генераторлар, юк автомобиллари, трактор сеялкалари ва культиваторлари ҳамда маҳсулотнинг бошқа турларини ишлаб чиқариш йиллик плани ошириб бажарилди. Шунингдек енгил саноат соҳасида ҳам катта ютуқларга эришилди. Жун газламалар, пойафзал, устки трикотаж кийимликлар, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа хил кенг истеъмол моллари пландан ташқари кўплаб ишлаб чиқарилди.

1956 йилда халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ошириш, энг янги ускуналар ва илғор технологияни жорий қилиш тадбирлари амалга оширилди. Ўтган йили халқ хўжалигида 1 миллион 200 мингтадан ортиқ ихтиро, техника янгиликлари ва рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий қилинди.

Кейинги йилларда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш соҳасида кўпгина тадбирларни амалга оширдилар. Айниқса 1956 йилда қишлоқ хўжалиги соҳасида жуда катта ғалабалар қўлга киритилди. Кўплаб қўриқ ва бўз ерларнинг ўзлаштирилганлиги туфайли ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари кўплаб тайёрланди. Пахтачиликни ривожлантиришда ҳам катта ғалабалар қўлга киритилди.

1956 йилда қишлоқ хўжалик экинлари майдони қарийб 195 миллион гектарни ташкил этди ва 1955 йилдагига нисбатан 8,9 миллион гектар, 1953 йилдагига нисбатан эса қарийб 38 миллион гектар кўпайди.

1956 йилда доннинг ялпи ҳосили (омборга тушган ҳосил) 1955 йилдагига қараганда тахминан 20 процент кўпайди ва мамлакатнинг бутун тарихи давомида йил сайин омборга тушаётган ҳосил миқдоридан анча ортиқ бўлди.

Мамлакатда йиғиб олинган ялпи пахта, кунгабоқар ва бошқа техника экинларининг ҳосили 1955 йилдагига нисбатан анча кўп бўлди.

Чорвачилик соҳасида эришилган ютуқлар ҳам жуда қувончлидир. Мамлакатда 1956 йилда 1955 йилдагига нисбатан чорвачилик маҳсулотлари — гўшт, сут, тухум, жун ва бошқа маҳсулотлар етиштириш кўпайди. Давлат томонидан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва харид қилиш анча ошди. Колхозчиларнинг пул даромади кўпайди.

Темир йўл, сув ва автомобиль транспортида юк ташиш ишлари ҳам анча яхшиланди. Темир йўл транспорти юк обороти йиллик планини 1956 йилда ошириб бажарди. Темирйўл транспортига кўп миқдорда янги паровозлар, тепловозлар ва кўп юк ортиладиган вагонлар берилди.

Капитал қурилишда ҳам катта ўзгаришлар рўй берди. Давлат ва кооператив ташкилотларининг сарфлаган капитал маблағлари ҳажми 1956 йилда 186 миллиард сўмни ташкил қилди ва 1955 йилда сарфланган капитал маблағдан 17 процент ошиб кетди.

Халқ хўжалиги барча тармоқларининг моддий техника базаси янада мустаҳкамланди. 1956 йилда 800 дан кўпроқ йирик давлат саноат корхоналари ишга туширилди. Мамлакатимизнинг ҳамма томонларида жуда йирик иншоотлар қурилди.

Давлат ва кооператив савдоси чакана товар оборотининг умумий ҳажми 1956 йилда 547 миллиард сўмни ташкил қилди ва ўтган йилдагига нисбатан таққосланувчи нархларда ҳисоблаганда 45 миллиард сўм миқдорида ёки 9 процент кўпайди.

1956 йилда давлат ва кооператив ташкилотлари томонидан, шунингдек шаҳар аҳолиси томонидан ўз ҳисоби ва давлат томонидан берилган қарз ёрдами билан умумий майдони 36 миллион квадрат метрдан иборат уй-жой қурилди. Шунингдек кўпгина янги маданий ва медицина муассасалари битказилиб, фойдаланишга берилди. Бундан ташқари, қишлоқларда колхозчилар ва қишлоқ интеллигенцияси томонидан ўтган йили 700 мингга яқин уй-жой бинолари қурилди.

«СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1956 йилдаги бажарилиш якунлари шуни кўрсатадики, — деб ёзилади ахборотда, — совет халқи КПСС XX съездининг қарорларини бажара бориб, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда, ўзининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини янада оширишда янги муваффақиятларга эришди.»

1956 йилда халқ хўжалигида эришилган жуда катта ютуқларга қарамай, баъзи министрликлар, айниқса саноатнинг айрим тармоқларида давлат плани бажарилмай қолди. Бу камчиликлар бизнинг областимиз саноати учун ҳам тааллуқлидир. Область саноати 1956 йил давлат планини ошириб бажарган бўлса ҳам, областимизда 70 дан ортиқ саноат корхонаси давлат планини бажармади, 77 миллион сўмлик кам маҳсулот берди. Брак маҳсулот ишлаб чиқариш ўтган йили ҳам давом этди. Натижада давлатга 32 миллион сўм зарар келтирилди.

Область хўжалик ходимлари олдида турган вазифа — ўтган йил қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш, халқ фаровонлигини янада оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун ишлаб чиқаришда рўй берган камчиликларни тамомила тугатишдан, халқ хўжалигининг барча тармоқларида социалистик мусобақани кенг ривожлантиришдан иборатдир.

Корхона, колхоз, совхоз ва МТСлардаги партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ҳамда хўжалик раҳбарлари ишлаб чиқаришдаги барча ресурс ва резервлардан унумли фойдаланишга, меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ҳар томонлама кенгайтиришга эришишлари, уларнинг бутун куч-билимларини 1957 йил давлат планларини тўла ва ошириб бажаришга сафарбар этишлари лозим.

Сталин номидаги Магнитогорск металлургия комбинати

Комбинат директори ўртоқ ВОРОНОВГА.
КПСС партия комитетининг секретари ўртоқ КОЛОБОВГА.
Касаба союзи завод комитетининг раиси ўртоқ ЖИРКИНГА.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети мамлакатнинг асосий металлургия корхоналаридан бири бўлган Магнитогорск металлургия комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг шонли коллективини комбинат ишга туширилган куннинг 25 йиллиги муносабати билан табриклайдилар. Магнитогорск металлургия комбинати ишга туширилгандан буён ўтган давр ичида Совет давлати иқтисодий қудратини мустаҳкамлашда катта роль ўйнади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ишонч билдирадиларки, ўз ишида юксак техника-иқтисодий кўрсаткичларга эришган Магнитогорск металлурглари бундан буён ҳам мамлакат халқ хўжалигини металл билан таъминлаш юзасидан олтинчи беш йилликда ўз олдиларида турган катта вазифаларни шараф билан бажарадилар.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Н. ХРУШЧЕВ.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. БУЛГАНИН.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Чехословакия Коммунистик партияси делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар тўғрисида

БАЁНОТ

1957 йил 29 ва 31 январда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Чехословакия Коммунистик партияси делегациялари ўртасида музокаралар олиб борилди.

Музокараларда КПСС дан КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З. Сабуров, М. А. Суслов ўртоқлар, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидатлар Л. И. Брежнев, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов ўртоқлар ва КПСС Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ Б. Н. Пономарев қатнашдилар.

Музокараларда Чехословакия Коммунистик партиясидан ЧКП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Новотний, ЧКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари А. Запотоцкий, В. Широкий, В. Копецкий ўртоқлар, ЧКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат ўртоқ О. Шимунек, ЧКП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ И. Гендрих, ЧКП Марказий Комитетининг аъзолари В. Давид, В. Коуцкий ва Р. Стрехай ўртоқлар, ЧКП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўртоқ В. Славик қатнашдилар.

КПСС ва ЧКП делегациялари ўз партияларидаги аҳвол тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар ва ҳар иккала партия ўртасидаги ўзаро қардошлик муносабатларини янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган масалаларни, шунингдек халқаро аҳвол ва халқаро ишчилар ҳаракатига доир актуал масалаларни муҳокама қилдилар.

Самимий ва дўстона вазиятда ўтган музокаралар муҳокама қилинган ҳамма масалалар юзасидан ҳар иккала партия вакилларининг фикри тамомила бир эканлигини кўрсатди.

КПСС ва ЧКП ўз мамлакатларидаги хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда, партия раҳбарлиги практикасида бўлган камчиликларни йўқотишда, омманинг ижодий ташаббусини ривожлантиришда, чехословак ва совет меҳнаткашларини, СССРдаги ва Чехословакиядаги барча халқлар ва миллатларни социализм ҳамда коммунизм қуриш учун, халқлар ўртасида тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун кураш йўлида жипслаштиришда катта муваффақиятларга эришганликлари қайд қилинди.

Учрашув қатнашчилари КПСС XX съездининг тарихий қарорлари ва Чехословакия Компартиясининг 1956 йил Июнь конференциясининг қарорлари, шунингдек ҳар иккала партиянинг бу қарорлар руҳида амалга оширган тадбирлари ана шу муваффақиятларни таъминлашда жуда катта роль ўйнаганлигини таъкидладилар.

Шу нарса ҳам қайд қилиндики, Венгрияда фашистлар исён кўтарган даврда, империалистлар Венгрияни социалистик лагердан ажратишга ва халқ демократияси мамлакатларида контрреволюцион провокациялар уюштиришга умид боғлаган чоқда социалистик мамлакатлар пролетар интернационализми принципларига амал қилиб, венгер халқининг революцион кучларини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар, бу мамлакатларнинг халқлари эса ўзларининг коммунистик партиялари ва халқ ҳукуматлари теварагига янада маҳкам жипслашдилар. Совет Иттифоқи контрреволюция кучларига қарши курашда Венгрия Революцион Ишчи-Деҳқон ҳукуматининг илтимосига мувофиқ унга ёрдам кўрсатиб, венгер халқи олдидаги, бутун социалистик лагерь олдидаги ва халқаро революцион ҳаракат олдидаги ўзининг интернационал бурчини бажарди ва Европада тинчликни сақлаш ҳамда мустаҳкамлашга ёрдам берди. ЧКП Марказий Комитети ва Ҳукумат теварагига жипслашган чехословак халқи ана шу кунларда революцион бирлик, юксак сиёсий етуклик ва социализм ҳамда меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлиги ишига қатъий садоқат кўрсатди. Компартия раҳбарлигида бўлган ва Миллий фронтга жипслашган Чехословакия меҳнаткашларининг ана шу позицияси венгер халқи соғлом революцион кучларининг контрреволюцияга қарши курашида уларга катта ёрдам ва мадад бўлди.

КПСС ва ЧКП вакиллари шуни қайд қилдиларки, кейинги вақтларда империалистик давлатларнинг, биринчи галда АҚШ, Англия ва Франциянинг агрессив ҳаракатлари натижасида халқаро кескинликнинг яна кучайганлиги коммунистик ва ишчи партиялардан империалистларнинг кирдикорларига қарши ҳушёрликни оширишни талаб қилади, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш йўлидаги курашни кучайтиришни талаб қилади. Учрашувнинг қатнашчилари ўз партияларининг шу соҳада зарур бўлган ҳамма чораларни кўражакларини билдирдилар.

КПСС ва ЧКП делегациялари тинчлик ва хавфсизлик ишига жиддий хавф туғилганлигига ва империалистик доираларнинг Ғарбий Германияни тез ремилитаризация қилиш чораларини кўраётганлиги муносабати билан ана шу хавфнинг кучайганлигига алоҳида эътибор беришни зарур деб ҳисоблайдилар. Герман милитаризмига қарши оғир ва қонли уруш олиб борган Совет Иттифоқи ва Чехословакия Республикасининг халқлари империалистларнинг вермахтни қайтадан тиклаш, Ғарбий Германия армиясини ялпи қирғин қуроллари билан қуроллантириш, собиқ гитлерчи генераллар ва офицерларни агрессив Шимолий атлантик пакти қўшинларида раҳбар лавозимларга кўтариш ва шу хилдаги ҳаракатлари муносабати билан жиддий ташвишланмай қололмайдилар. Ҳар иккала партия Ғарбий Германияда демократик эркинликларнинг доим бостириб келинаётганлигини қатъий суратда қоралайди. Демократик эркинликларнинг ана шундай бостирилаётганлиги Германия Коммунистик партиясини тақиқлашда айниқса яққол кўринди.

КПСС ва ЧКП ана шу фактлар Германиянинг бевосита қўшниси бўлган мамлакатлардаги тинчликсевар халқларни ҳам, тинчликнинг сақланишидан манфаатдор бўлган бошқа ҳамма давлатларни ҳам ҳушёр бўлишга мажбур этади, деб ҳисоблайдилар. Ҳар иккала делегация герман милитаризми ва реваншизмининг тикланишига қарши, тинчлик ва социал прогресс учун Германияда ҳам, бошқа мамлакатларда ҳам кураш олиб бораётган барча кучлар билан бирдам эканлигини билдиради.

Реакцион империалистик доиралар социалистик мамлакатларнинг бирлигини бузиш, халқаро коммунистик ҳаракат сафларини ажратиб юбориш, марксизм-ленинизм улуғ идеяларининг бутун дунёда тобора ошиб бораётган обрўсига путур етказиш, коммунизмга қарши идеология соҳасида ҳужумни авж олдириш йўлидаги уринишларини кучайтираётганликлари муносабати билан КПСС ва ЧКП вакиллари социалистик мамлакатларнинг жанговар бирлигини янада мустаҳкамлаш учун, маркса-ленинча таълимот асосида коммунистик ва ишчи партияларни жипслаштириш учун янада зўр бериб кураш олиб боришни ҳар иккала партиянинг умумий бурчи деб ҳисоблайдилар. Ҳар иккала партия ўз мамлакатларининг халқларини социалистик мамлакатлар халқларини ягона қардошлик оиласига жипслаштирадиган ва уларни бутун дунё меҳнаткашлари билан боғлайдиган пролетар интернационализми руҳида тинмай тарбиялаш зарур деб ҳисоблайди.

Ҳар иккала партиянинг вакиллари коммунистик ва ишчи партияларнинг сафларида пролетар интернационализми руҳини мустаҳкамлаш, Ленин таълим бериб айтганидек, ана шу синалган принципдан ҳар қандай йўл билан тойиш ва четга кетишга қарши, миллатчилик ва ревизия позицияларига ўтишга қарши, бир хил халқларни бошқа халқларга, бирор коммунистик партияларни бошқа компартияларга қарама-қарши қўйишга қарши ва кейинги вақтларда ёйилаётган «миллий коммунизм» идеяларига қарши қатъий кураш олиб бориш билан чамбарчас боғлангандир, деб ҳисоблайдилар.

КПСС ва ЧКП делегациялари қатъий ишонч билдириб айтадиларки, социалистик мамлакатларнинг пролетар интернационализми асосидаги бирлиги ва жипслиги катта ва кичик барча миллат ҳамда давлатларнинг тенгҳуқуқлилигини таъминлайди, уларнинг суверенитети ва мустақиллигини сақлашни гарантиялайди, социалистик мамлакатларни империалистик лагерь томонидан бўладиган ҳужумлардан ҳимоя қилади.

Жаҳон социалистик системасини янада мустаҳкамлаш учун социализм қурилишининг туб масалаларида коммунистик ва ишчи партиялар қарашлари ва ҳаракатларининг бирлиги айниқса муҳим аҳамиятга эгадир. Ҳар иккала партиянинг вакиллари барча мамлакатларни социализм ва коммунизмга олиб борадиган асосий йўл маркса-ленинча назария белгилаган умумий асосий қонуниятлар билан белгиланади, шу билан бирга турли мамлакатларда социализм қурилишининг конкрет формалари ва методлари ҳар бир мамлакатнинг тарихий, миллий хусусиятлари ва бошқа хусусиятларига қараб жуда хилма-хил бўлади, деб ҳисоблайдилар.

СССРда, Чехословакияда, шунингдек бошқа ҳамма социалистик мамлакатларда социалистик қурилиш тажрибаси ва практикаси пролетариат диктатурасининг социализм қуриш учун курашдаги роли ҳақидаги, ана шу курашнинг муваффақият қозониши учун ишчилар синфи марксистик партиясининг оммага раҳбарлик қилиши, бу партиянинг идеологик бирлигини доим мустаҳкамлаш ва унинг омма билан алоқасини кучайтириш биринчи даражали аҳамиятга эга эканлиги тўғрисидаги, давлат ва ижтимоий социалистик мулкни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш ҳамда экономикани план асосида ривожлантириш зарурлиги ҳақидаги, кенг оммани давлат ва иқтисодий ҳаётни бошқаришга ҳар бир мамлакатдаги традиция ва шарт-шароитларга мувофиқ суратда жалб этиш йўли билан социалистик демократияни тобора кучайтириш ва такомиллаштириш зарурлиги ҳақидаги, социалистик революциянинг ғалабаларини илгариги ҳукмрон ва эксплуататор синфларнинг ҳуружидан ва империалистик реакциянинг ҳуружидан қатъий ҳимоя қилиш зарурлиги тўғрисидаги ленинча таълимот тўғри эканлигини тамомила тасдиқлади.

Музокараларнинг қатнашчилари якдиллик билан шуни қайд қилдиларки, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Чехословакия Коммунистик партияси ўртасида тамомила тенгҳуқуқлилик ва бир бирларини ҳурмат қилиш принципларига асосланган бузилмас қардошлик муносабатлари вужудга келди. СССРда ва Чехословакияда социализм қурилишининг барча этапларида ҳар иккала партия доим ҳамжиҳат бўлиб келди, уларнинг фикрлари эса ҳамиша бир-бирига тўғри келди. Ҳар иккала партия ўртасидаги қардошлик алоқалари умумий ғоявий базага, марксизм-ленинизм принципларига содиқ бўлишга асосланган. КПСС ва ЧКП ўртасида бўлган ҳамда совет ва чехословак халқлари ўртасидаги мавжуд қардошлик ва дўстлик алоқаларини ўрнатишда ҳал қилувчи роль ўйнаган муносабатлар Совет Иттифоқи ва Чехословакия коммунистларида қонуний мамнуният туйғуларини вужудга келтиради.

Тарихий тажриба шуни таъкидлайдики, энг муҳим масалалар юзасидан КПСС ва ЧКП ўртасида, шунингдек бошқа коммунистик ва ишчи партиялар билан ўртоқларча фикр олишиш соҳасида вужудга келган ва мустаҳкамланган практика социализм қуриш ва халқаро ишчи ҳаракатини ривожлантиришнинг умумий ишига катта фойда келтиради.

Ҳар иккала делегация ўз партияларининг бундан буён ҳам ўз ўрталаридаги қардошлик алоқаларини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қатъий қарор берганлигини таъкидладилар. Улар ўз мамлакатлари тараққиётининг халқаро шароитлари ҳам, ички шароитлари ҳам шуни талаб қилади, деб ҳисоблайдилар.

Шу мақсадда ҳар иккала партиянинг вакиллари КПСС ва ЧКП ўртасида янада маҳкам ва мунтазам алоқалар ўрнатиш учун, бир-бирларига ахборот бериб туришни кенгайтириш ҳамда партия делегациялари, партия нашрларини айирбошлаш йўли билан ва мақсадга мувофиқ деб топилган бошқа формаларда партия ишлари тажрибаси билан танишиб туриш учун чора кўрилади, деган қарорга келдилар. Совет Иттифоқи ва Чехословакиядаги касаба союз, ёшлар ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари ўртасидаги алоқаларни янада кенгайтириш ва тажрибаларни айирбошлаш учун ҳам чора кўрилади.

КПСС ва ЧКП делегациялари коммунистик партиялар вакилларининг учрашиб туриши катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар, чунки бундай учрашувлар ва фикр олишувлар улар ўртасидаги бирликни янада кўпроқ мустаҳкамлашга ёрдам беради. КПСС ва ЧКП зарурат бўлишига қараб шундай учрашувларни ўтказиб турадилар, деб қарор қилинди. Шу билан бирга ҳар иккала партиянинг барча қардош коммунистик ва ишчи партиялар билан ҳамкорлик ва алоқаларни янада кучайтиришга якдиллик билан интилаётганлиги ва шунга тайёр эканлиги таъкидлаб ўтилди.

КПСС ва ЧКП делегациялари қатъий ишонч билдириб айтадиларки, империалистик реакциянинг халққа қарши қаратилган ҳаракатлари, социалистик давлатларнинг бирлигини бўшаштириш йўлидаги уринишлари ана шу давлатлардаги халқларнинг ва улардаги коммунистик ва ишчи партияларнинг қатъий зарбасига учрайди, социалистик лагердаги мамлакатларнинг бирлиги ана шу мамлакатларда социализм ва коммунизм қуриш манфаатлари йўлида, тинчликни ва халқлар ўртасидаги дўстликни таъминлаш учун кураш манфаатлари йўлида янада кўпроқ мустаҳкамланади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегациясининг топшириғига мувофиқ КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. ХРУШЧЕВ

Чехословакия Коммунистик партияси делегациясининг топшириғига мувофиқ ЧКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари А. НОВОТНИЙ

Москва, 1957 йил 31 январь.

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Секретариатининг аъзоси ўртоқ ПИН ЧЖЭННИ қабул қилди

Совет Иттифоқида ва Европадаги бошқа социалистик мамлакатларга сафар қилган Халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси делегациясининг бошлиғи, Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Секретариатининг аъзоси ўртоқ Пин Чжэнь Пекинга кета туриб, Москвада тўхталди. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев 1957 йил 31 январда ўртоқ Пин Чжэнни қабул қилди. Улар ўртасида дўстона, ўртоқларча суҳбат бўлди.

Суҳбат вақтида КПСС Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ Б. Н. Пономарев ва Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Хитой Халқ Республикасининг СССР даги элчиси ўртоқ Лю Сяо ҳозир бўлдилар.

Совет Иттифоқи ва Чехословакия Республикаси халқлари ўртасидаги дўстликка бағишланган митинг

31 январда Москвада, Катта Кремль Саройида Совет Иттифоқи ва Чехословакия Республикаси халқлари ўртасидаги дўстликка бағишланган кўп кишилик митинг бўлди. Митингда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, Чехословакия Республикаси Президенти Антонин Запотоцкий ва бошқалар нутқ сўзладилар.

* * *

Шу куниёқ Чехословакия Республикаси делегацияси Москвадан ватанига жўнаб кетди. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари сайловларига ташкилий-техника тайёргарлигининг бориши ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Госстатиздатнинг Ўзбекистон бўлими бошқарувчиси В. Н. Малинко, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Узглавиздат бошлиғи Ю. Ю. Юсупов, Ўзбекистон ССР Алоқа министрининг ўринбосари А. С. Срибний, Ўзбекистон ССР Савдо министрининг ўринбосари Т. А. Тохирова, Ўзбекбирлашув правлениеси раисининг ўринбосари М. Н. Панченко, Граждан ҳаво флоти Ўзбекистон Территориал бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Р. А. Хасаев шу масала юзасидан ахборот бердилар.

Қайд қилиб ўтилдики, Госстатиздатнинг республика бўлими сайлов ҳужжатлари бланкаларини тайёрлаган ва жойларга етказиб берган, шунингдек область, шаҳар ва район Советларига сайловлар бўйича сайлов бюллетенларини жойларда босиш учун қоғоз етказиб берган. Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Главиздати сайловлар ҳақида Низом тексти бўлган брошюраларни ва Ўзбекистон ССР Конституциясини босиб чиқарган ва жойларга тарқатган.

Республика Алоқа министрлиги ва Граждан хаво флоти территориал бошқармаси сайлов комиссияларига алоқа воситалари билан хизмат кўрсатиш, шунингдек жойларга ҳар хил сайлов ҳужжатларини етказиб бериш юзасидан тадбирлар ишлаб чиққан. Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва Ўзбекбирлашув правлениеси маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига ва сайлов комиссияларига зарур бўлган ёзув-чизув асбобларини, хўжалик товарлари ажратган, сайлов участкаларида савдо-сотиқни ташкил қилиш юзасидан тадбирлар белгилаган.

Шу билан бир қаторда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўрсатиб ўтдики, сайловларга ташкилий-техника жиҳатидан тайёргарлик кўриш ишида айрим камчиликлар ҳам бор. Чунончи, савдо министрлиги ва Ўзбекбирлашув правлениеси ажратилган материаллар ва ёзув-чизув асбобларини маҳаллий Советлар ижроия комитетларига ва сайлов комиссияларига шу кунгача етказиб беришни таъминламаганлар. Область Советлари ва Тошкент шаҳар совети ижроия комитетлари сайлов участкалари биноларини ремонт қилишни, ускуналаш ва жиҳозлашни, уларни ёритиш ва иситиш ишларини ҳали тўла тамомламаганлар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қабул қилган қарорида меҳнаткашлар депутатлари область ва Тошкент шаҳар Советлари ижроия комитетларига сайлов кампанияси билан боғлиқ бўлган ҳамма тадбирларни сайловлар тўғрисидаги Низомда кўзда тутилган муддатларда амалга ошириш устидан контролликни кучайтиришни топширди. Сайлов участкаларининг биноларини ускуналаш ва жиҳозлаш 5 февралгача тугалланиши керак.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига сайловчиларнинг рўйхатларини ўз вақтида ва сифатли қилиб тузишга алоҳида эътибор бериш, сайлов ҳуқуқига эга бўлган ҳамма гражданларнинг сайлов рўйхатига киритилишига эришиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига сайловчиларга бевосита сайлов участкаларида яхши маданий хизмат кўрсатишни ташкил этиш топширилди. Республика Алоқа министрлиги, Граждан ҳаво флоти бошқармасига, Ўзбекистон ССР Савдо министрлигига ва Ўзбекбирлашув правлениесига маҳаллий Советлар сайловларига ташкилий-техника тайёргарлигини кучайтиришга қаратилган бир қатор топшириқлар берилди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети **қарор қиладилар:**

Кўчма Қизил байроқ Тошкент областига берилсин. Бу область 1956 йил IV кварталда саноат ишлаб чиқариши планини ялпи маҳсулот бўйича 107 процент, меҳнат унумдорлигини ошириш планини 106,3 процент бажарган, маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига пландаги кўрсатилганидан 24,1 миллион сўм кўпроқ маблағни тежаб қолган.

Кўчма Қизил байроқ Тошкент областига Бухоро областидан олиб берилсин.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Пленуми

30 — 31 январда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг IV Пленуми бўлди. Пленум Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Иброҳимовнинг республика ва Бутун Иттифоқ ёшлар фестивалларига тайёргарлик кўриш юзасидан комсомол ташкилотларининг иши тўғрисидаги докладини ҳамда мактаб комсомол ташкилотларининг иши тўғрисида Фарғона область комсомол комитетининг ҳисоботини муҳокама қилди.

Ўртоқ Иброҳимовнинг докладида ва пленум қатнашчиларининг нутқларида шу нарса қайд қилиб ўтилдики, Ўзбекистон ёшлари республика ва Бутуниттифоқ ёшлар фестивалларини меҳнатда ҳамда ўқишда янги ютуқлар билан кутиб олмоқда. Саноат корхоналарида ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг сафи ўсмоқда. Республика комсомоллари ва ёшлари пахта учун олиб борилган қаҳрамонона курашда актив қатнашдилар. Минглаб йигит-қизлар Ҳукуматнинг олий мукофотларига сазовор бўлдилар. Кўпгина ёш ватанпарварларга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди.

Фестивалга тайёргарлик ёшларнинг сафларида ижодий ғайратни ўстириб юборди. Ўтган йилнинг ёзида ва кузида республиканинг шаҳар ва кишлоқларида ёшларнинг оммавий сайллари бўлиб ўтди, бу сайлларда 300 мингдан ортиқ йигит ва қиз қатнашди.

Ёшларнинг сайллари Наманганда, Тошкентда, Самарқандда ва Бухорода жозибали, қизиқарли ўтди.

Ўтган йил 1 ва 2 сентябрда Тошкентда ўтказилган «Дўстлик карнавали» ёшларнинг ёрқин байрами бўлди. Бу байрамда юз мингдан ортиқ киши қатнашди. Қардош республикаларнинг вакиллари Тошкентлик ёшларга меҳмон бўлиб келдилар. Карнавал тетиклик ва қувноқлик билан тўлиб-тошган шодиёна байрам бўлди. Ўнлаб бадиий ҳаваскорлик коллективлари карнавал кунларида ўз маҳоратларининг ўсиб келаётганлигини намойиш қилдилар.

Республика ва Бутуниттифоқ ёшлар фестивалларига тайёргарлик кўришда жуда кўп яхши, қимматли ва сабоқ бўларли ташаббуслар аниқланмоқда. Шу билан бирга пленум қатнашчилари жиддий нуқсонларни ҳам очиб ташладилар.

Пленум қатнашчилари фестивалга тайёргарлик кўриш тажрибасини суст умумлаштираётганликлари ва деярлик ёймаётганликлари учун Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетини, кўпгина область комсомол комитетларини танқид қилдилар. Кўпинча фестивални пропаганда қилиш юзаки ва зерикарли олиб борилмоқда.

Пленумда кўпгина касаба союзлари, маданият ва халқ маорифи органлари, физкультура ва спорт комитетлари фестивалга тайёргарлик кўришда яхши қатнашмаётганликлари қайд қилиб ўтилди.

Бадиий ҳаваскорлик коллективлари яхши ва ранг-баранг репертуарга жуда муҳтождирлар. Шу муносабат билан Композиторлар союзи ва Ўзбекистон Ёзувчилар союзи қаттиқ танқид қилинди.

Маориф министрлиги ва кўпгина халқ маорифи маҳаллий органлари мактаб фестиваллари тайёрлашга бееғамлик билан қарамоқдалар. Республикада мактаб фестиваллари тайёрлаш ташкилий комитети ҳеч иш қилмаётир. Холбуки унинг составида жуда обрўли кишилар бор.

Пленум аниқланган камчиликларни битириш, республика ва Бутуниттифоқ ёшлар фестивалларига тайёргарликни кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаб қарор қабул қилди.

Фарғона область, комсомол комитетининг секретари ўртоқ Маҳмудов мактаб комсомол ташкилотларининг иши тўғрисида область комсомол комитетининг ҳисобини берди. Пленум Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Мирахмедованинг шу масала юзасидан ахборотини ҳам тинглади.

Пленум кўрилган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

Совет Иттифоқи орден ва медаллари топширилди

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Тошкент областидаги Орджоникидзе, Қорасув, Тошкент, Калинин ва бошқа районларнинг пахта мўл ҳосили усталарига, МТС ва совхозларнинг илғор ишчиларига, партия, совет ва комсомол ходимларига Совет Иттифоқи орден ва медаллари топширилди.

СССР Олий Совети Президиуми номидан ҳукумат мукофотларини СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов топширди.

Орджоникидзе районидаги Сталин номли колхознинг бригада бошлиғи Қобил Алибеков, Орджоникидзе районидаги Маленков номли колхознинг звено бошлиғи Муяссар Қўзибоева, Чирчиқ электромеханика комбинатининг ремонтчи-слесари М. Г. Пашкун, «Чирчиксельмаш» заводи электр печининг пўлат эритувчиси Ортиқали Эшматов, Тошкент районидаги Ленин номли колхознинг аъзоси Маъсуда Ёқубова, Қорасув районидаги Ленин номли колхознинг бригада бошлиғи Юсуп Жўраев ва бошқалар Ленин ордени олдилар.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов мукофотланганларни қизғин табриклади ва олтинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун курашда янги муваффақиятларга эришувларини тилади.

Мукофотланганлар номидан Орджоникидзе районидаги Киров номли колхознинг бригада бошлиғи Эргаш Турсунов сўзлади. У ва сўзга чиққан бошқа ўртоқлар юксак мукофот учун Коммунистик партияга ҳамда Совет ҳукуматига самимий ташаккур айтдилар ва пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш йўлидаги курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришиш учун бутун кучларини сарф қилишга ваъда бердилар. (ЎзТАГ).

Корхоналарнинг бир меёрда ишлашини таъминлайлик

Чирчиқ шаҳар партия конференциясидан

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми партия ташкилотлари олдига хўжаликка раҳбарликни кучайтириб, социалистик экономикани янада ривожлантиришга эришиш вазифасини қўйди. Шунинг учун ҳам яқинда бўлиб ўтган Чирчиқ шаҳар партия конференциясида ҳисобот доклади қилган шаҳар партия комитетининг секретари Савин ва музокараларда қатнашган ўртоқлар бу масалага алоҳида аҳамият бердилар.

Шаҳар саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари 1956 йил планини муддатидан илгари бажардилар. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг ва қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми 1955 йилдагига нисбатан анча ошди. Электрохимия комбинатининг коллективи суюқ минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни, «Чирчиксельмаш» заводининг ишчи ва инженер-техник ходимлари эса олтиқаторли янги культиваторлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Корхоналарда ва қурилишларда янги техникани ҳамда илғор технологияни жорий қилишга қаратилган 2500 дан ортиқ рационализаторлик таклифлари амалга оширилди.

Аммо шаҳар партия комитети шаҳар корхоналарининг ишига раҳбарлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйди. Натижада ўтган йили бир қатор корхоналар, айниқса, машинасозлик заводлари бир меёрда ишламадилар. Агар цехларнинг бир текисда ишлашига эришилса, қандай яхши натижаларга эришиш мумкинлигини «Чирчиксельмаш» заводи тажрибасида яққол кўриш мумкин. Бу корхонада ана шундай қилинганлиги туфайли маҳсулот ҳажмини бир йил ичида 30 процент оширишга эришилди.

— Лекин, — деди «Чирчиксельмаш» заводи партия бюросининг секретари ўртоқ Мусин, — заводнинг бир меёрда ишлашига халақит бераётган кўпгина факторлар бор. Янги йил бошлангандан буён бир ойга яқин вақт ўтди, аммо биз қатъий ишлаб чиқариш планини олганимиз йўқ. Бу — завод етарли миқдорда хомашё ололмаётир, бинобарин, тўла куч билан ишламаётир, демакдир.

Делегатлардан Платонов («Средазхиммаш»), Анисимкин (электрохимия комбинати) ўртоқлар ишлаб чиқаришни планлаштириш ва корхоналарни материал-техника воситалари билан таъминлашда жиддий камчиликларга йўл қўяётганлиги учун СССР Химия саноати министрлигини қаттиқ танқид қилдилар. Жумладан, «Средазхиммаш» заводи шу чоққача маҳсулот номенклатураси планини олгани йўқ. Химия комбинати коллективи эса янги йилда қанча ҳажмда маҳсулот ишлаб чиқариши кераклигини билмайди. Буларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш программасини бажаришга ва ишчиларнинг моддий аҳволига таъсир қилмоқда.

Конференцияда шаҳар партия комитети корхоналарнинг фаолиятига чуқур аралашмаётганлиги, уларга юзаки раҳбарлик қилаётганлиги ва бошланғич партия ташкилотларига етарли ёрдам бермаётганлиги алоҳида таъкидлаб кўрсатилди. Шаҳар партия комитетининг ходимлари корхоналарга борганларида одатда директор ёки партия ташкилотининг секретари билангина гаплашадилар, цехларда камдан-кам бўладилар ва ишчилар билан онда-сондагина суҳбатлашадилар.

Қатор корхоналарда, шу жумладан «Электрощит» заводи ва тикув фабрикасида ишчиларга нормал иш шароити яратиб берилмаган. «Электрощит» заводининг цехлари яхши иситилмаётир, тикув фабрикасида ҳам ишчилар яхши иситилмаган биноларда ишлаётирлар.

Конференция делегатлари уй-жой қурилиши масаласига катта эътибор бердилар. «Чирчиксельмаш» заводининг коллективи бу йил ўз кучлари билан 100 та икки квартирали уй қуриш мажбуриятини олдилар. Уларнинг бу ташаббусини шаҳар партия комитети маъқуллади, лекин қурилиш учун ер участкаси ажратиб бериш масаласини шу чоққача ҳал қилиб бергани йўқ.

Химия комбинати партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамда маъмурияти жуда яхши ташаббус кўрсатдилар. Улар маъмурият аппаратининг ярмини цехларга ва қолган қисмини эса партия комитетининг биносига жойлаштириб, бўшаган бинодан уй-жой сифатида фойдаланишга қарор қилдилар. Бошқа бир бинодаги 100 хона ҳам шу мақсад учун бўшатилди. Бундан ташқари, комбинатда ички резервлар ҳисобига уй-жой қурилиши учун қўшимча равишда бир неча миллион сўм ажратилди. Шубҳасиз, бу ташаббус кенг равишда қўллаб-қувватланиши лозим.

Делегатлар ёшлар ўртасида олиб борилаётган тарбиявий ишнинг аҳволидан жиддий ташвишланаётганликларини айтдилар. Шаҳарда комсомол ташкилотларининг ишини яхшилаш, ёшларни тарбиялаш масалаларига етарли эътибор берилмаётир. Оқибатда ёш ишчилар ва ўқувчилар ўртасида ножўя хатти-ҳаракатлар қилиш, аҳлоқий жиҳатдан бузилиш фактлари юз бераётир.

Шаҳар комсомол комитетининг секретари ўртоқ Золотаревнинг кўрсатишича, корхоналарнинг кўпгина раҳбарлари ёшлар билан яқиндан алоқа қилмайдилар, уларнинг талаб ва эҳтиёжларидан бехабарлар. Ёшлар билан ишлаш, уларни тарбиялашни яхши йўлга қўйишда катта роль ўйновчи касаба союз ташкилотларининг клублари савдо-сотиқ жойларига айлантирилган. Бу клублар комсомол ва ёшлар ўртасида оммавий-тарбиявий тадбирларни олиб боришда бирон фойда бермаётир.

Ёшларнинг ётоқхоналарида тарбиявий ишларни олиб бориш яхши йўлга қўйилмаган. Бу ердаги буфетларда папирос ва гугуртдан бошқа ҳеч нарса тополмайсиз.

Музокараларда қатнашган ўртоқларнинг кўпчилиги шаҳар партия комитетини партия маорифи шохобчаларида ўқишни яхши йўлга қўйиш, меҳнаткашларнинг маиший аҳволини яхшилаш, уларга маданий хизмат кўрсатиш ҳамда шаҳарда савдони ташкил этишга кам эътибор бераётганлиги учун танқид қилдилар.

Конференцияда ҳисобот доклади юзасидан кенг қарор қабул қилинди. Шаҳар партия комитетининг янги состави сайланди.

Шаҳар партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида шаҳар партия комитетининг секретарлари қилиб Савин, Тудаков ва Ёқубов ўртоқлар сайландилар.

М. БЕССОНОВ.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР САЙЛОВИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Депутатликка кандидатлар рўйхатга олинди

СИРДАРЁ, (ЎзТАГ). Бу ерда Сирдарё район Совети депутатлигига кўрсатилган кандидатлар рўйхатга олиниб бўлди.

24-сайлов округининг Округ сайлов комиссияси Ўзбекистон ССР 30 йиллиги номли колхознинг бригада бошлиғи Худойберди Ташиевни шу округдан район Совети депутатлигига овозга қўйилиш учун сайлов бюллетенига киритишга қарор қилди. Худойберди Ташиев пахтадан мўл ҳосил етиштириш устаси бўлиб, ўтган йил 72 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил олган эди. XVIII партконференция номли колхознинг сут соғувчиси Мария Ивановна Кармазина район Совети депутатлигига кандидат қилиб рўйхатга олинди. У чорва молларнинг маҳсулдорлигини йил сайин ошира бориб, ўтган йил ўзига бириктирилган ҳар бир сигирдан икки минг литрдан сут соғиб олди.

Район Совети депутатлигига кўрсатилган кандидатлар орасида Сирдарё районидаги иккинчи МТС илғор трактор бригадасининг механиги Илья Бухаров, Тарас Шевченко номли колхознинг звено бошлиғи Ҳошим Умаров, «Правда» колхозининг бригада бошлиғи Мария Ивановна Мелько ва бошқалар бор.

Цементчилар агитпунктида

Бекобод шаҳридаги Хильково цемент заводининг ишчилар клуби шу кунларда кундузлари ҳам, кечқурунлари ҳам одамлар билан гавжум. Бу ерга жойлашган агитпунктга сайловчилар ва агитаторлар газета-журналларнинг янги сонлари ва сайловга оид адабиётлар билан танишиш, шахмат-шашка, домино ўйнаш, агитпунктдаги дежур консультант билан суҳбатлашиш учун келиб турадилар.

Агитколлектив сайловга тайёргарлик ишларини план асосида олиб бормоқда. Бу ерда сайловга тайёргарлик кампанияси бошлангандан бери сайловчилар учун бир неча марта лекция ва суҳбатлар, агитаторлар кенгаши ўтказилди. Халқаро аҳвол бўйича савол ва жавоблар кечаси, айниқса, қизиқарли ўтди. Кечада шаҳар партия комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири ўртоқ Алеев сайловчиларнинг халқаро аҳвол ва мамлакатимиз ҳаёти тўғрисидаги бирқанча саволларига батафсил жавоблар берди.

Агитколлективга уюшган 80 агитатор сайловчилар орасида тушунтириш ишларини кундан-кунга қизитаётир. Агитатор-коммунистлар Цой, Левин, Мун ўртоқлар ўзларига бириктирилган участкаларда сайловчилар учун турли темаларда суҳбатлар ўтказиб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

А. ПАВЛЕНКО.

Туябўғиз сув омбори қурилишидаги 15-агитпункт агитаторлари сайловчилар ўртасида кенг тушунтириш олиб бормоқдалар.
Суратда: агитатор ўртоқ **Шабальдино** сайловчиларга маҳаллий Совет сайловлари ҳақидаги Низомни ўқиб, тушунтирмоқда.
Х. Саидов фотоси.

САЙЛОВДАН САЙЛОВГАЧА

Обод бўлаётган посёлка

Троицк қишлоқ совети сўнгги йиллар ичида хўжалик жиҳатидан ҳам, маданий жиҳатдан ҳам анча юксалди. Бу ерда янги, хушманзарали кўчалар, типовой турар-жой бинолари бунёдга келди. Кейинги пайтда қишлоқ совети кенгайиб, обод ва маданий қиёфага киргани учун меҳнаткашлар уни посёлка деб атайбошладилар. Бу ерда қаттиқ қуйилмалар заводи, янги йирик ишчилар посёлкасининг вужудга келиши Троицк посёлкаси ҳаётида муҳим воқиа бўлди. Аҳоли яшайдиган йирик марказга айлангани учун Троицк посёлкаси бу ерда яшовчи меҳнаткашлар талаби билан Орджоникидзе районидан олиниб, Чирчиқ шаҳри ихтиёрига ўтказилди.

Маҳаллий Советларга илгари бўлиб ўтган сайловдан бери посёлка ҳаётида катта ўзгаришлар рўй берди. Ўтган давр ичида посёлка аҳолисининг сони икки баравар ортди. Бу ердаги учта тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактабда бир ярим мингга яқин бола таълим олмоқда. Посёлканинг юздан ортиқ ўз интеллигенцияси меҳнаткашларга садоқат билан хизмат қилаётир. Иккита кутубхона, маданият уйи, ёзлик кинотеатр, болалар боғчаси, амбулатория, аптека, электр тегирмон, нонвойхона, озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат товарлари билан савдо қилувчи 8 та магазин, гўшт комбинати, кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган корхона, автобаза ва бошқа шунга ўхшаш жамоат муассасалари посёлка аҳолисига хизмат қилмоқда.

Посёлкада яшовчи меҳнаткашларнинг актив ташаббус кўрсатишлари туфайли 1955 йилнинг охирида маданият уйи қурилди. Ҳозир бу ер посёлка аҳолисининг энг севимли маданий дам оладиган жойига айланган. Хор, рақс, драма, қўл ҳунари каби тўгарак машғулотларига 100 дан ортиқ киши қатнашмоқда. Ҳаваскорлар шу кунларда Бутуниттифоқ ёшлар фестивалига тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу ерда меҳнаткашлар учун халқаро аҳвол ва бошқа илмий-оммабоп темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказилади, бадиий фильмлар намойиш қилинади. Маҳаллий Советлар сайловига тайёргарлик кампанияси бошлангандан сўнг маданият уйи аҳолига хизмат кўрсатишни янада яхшилади. Бу ерга сайловчилар ва агитаторлар тез-тез келиб турадилар.

Чирчиқ канали ёқасида қурилаётган қаттиқ қуйилмалар заводи ва завод ишчилари учун қурилган турар-жой бинолари посёлка ҳуснига ҳусн қўшди. 10 минг квадрат-метрдан ортиқ майдонда бир, икки ва уч қаватли турар-жой бинолари қад кўтариб турибди. Бу уйларда бир мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи яшамоқда. Ишчилар посёлкасида янгидан учта сайлов округи ташкил этилди. Ҳозир бу округларда бўлажак сайловларга тайёргарлик кўрилаётир.

Троицк посёлкасининг келажаги порлоқ. У бундан кейин ҳам янада обод ва кўркам бўлади.

Т. УРУНОВ.

Қишлоқ почтаси иши яхшиланди

Сўнгги вақтларда Ховос районидаги «Баланд - Чақир» почта бўлими аҳолига хизмат кўрсатишни бирмунча яхшилади. Агитатор ва сайловчиларни китоб, газета ва журналлар билан ўз вақтида мунтазам таъминлаб туриш учун зарур чоралар кўрилди.

Ҳозир почта бўлими хизмат қилаётган «XIX партсъезд», Ворошилов номли колхоз аъзолари ва агитпункт маҳаллий матбуотни район марказидагилар билан бир кунда олмоқдалар. Илгарилари эса мазкур колхозларга газеталар 2-3 кун кечикиб келтириларди. Газеталарнинг ўз вақтида етказиб берилаётгани агитаторлар ишига ижобий таъсир қиляпти. Почта бўлими мудири Х. Салоҳиддинов ва почтанинг кекса ходими Б. Отажонов ўртоқлардан обуначилар миннатдор бўлмоқдалар.

Х. КАРИМЖОНОВ.

Улуғ рус олими

(Д. И. Менделеев вафотининг 50 йиллиги муносабати билан)

Бугун улуғ рус химик-олими Дмитрий Иванович Менделеевнинг вафот этганига 50 йил тўлади. Унинг номи ҳар бир совет кишиси учун, бутун прогрессив инсоният учун қадрлидир.

Д. И. Менделеев ватан фани шоншуҳратини оширган М. В. Ломоносов, И. М. Сеченов, А. М. Бутлеров, П. Л. Чебишев, К. А. Тимирязев, И. П. Павлов, И. В. Мичурин ва бошқа гениал рус олимларининг шонли сафида туради. Бу олимлар фаннинг юксак ва олижаноб вазифалари учун, янги, илғор, илмий дунёқарашни тарқатиш учун, фанни демократлаштириш учун, рус фани ва саноатини чет элга қарамликдан қутқариш учун кураш олиб борган эдилар.

Дмитрий Иванович Менделеев 1834 йил 8 февралда Тобольск шаҳрида туғилди. Унинг отаси шу ерда гимназия директори бўлиб ишлар эди. Бўлажак олимнинг ёшлик ва ўқувчилик йиллари шу шаҳарда ўтди. Ўша вақтларда Тобольскда Сибирга сургун қилинган декабристлар — юқори маълумотли ва маданиятли кишилар яшар эдилар. Уларнинг кўпчилиги Менделеевлар оиласида бўлиб турар эди, бу эса зийрак ва зеҳнли йигитга каттагина таъсир кўрсатди. 1855 йилда Д. И. Менделеев Петербургдаги педагогика институтини олтин медаль билан тамомлади. 1856 йилда Петербург университетида химия магистри даражасини олиш учун диссертация ёқлади. Олимнинг кенг ижодий фаолияти шу вақтдан бошланди.

Д. И. Менделеев кўп томонли ва самарали фаолияти бир эмас, балки бир қанча илмий оқимларнинг асосчиси деб аташга имкон берадиган саноқли олимлар жумласидандир. Менделеев 500 дан кўпроқ илмий асар ёзган. Булар орасида физика, химия, технология, астрономия, геология, гидродинамика, метрология, ҳавода учиш, қишлоқ хўжалиги, шунингдек иқтисодий ва ижтимоий масалаларга оид асарлар бор. Аммо бир соҳа ҳамма соҳалардан устун туради. Унинг илмий фикри ва амалий фаолиятини белгилайдиган бу асосий соҳанинг моҳияти ўз ватани бахт-саодати йўлида, ўз халқи манфаатлари йўлида химия фанидан фойдаланиш учун химия табиатига чуқур кириб боришдан иборатдир.

Д. И. Менделеевнинг жаҳон фанига қўшган энг гениал ҳиссаларидан бири, даставвал, у кашф этган даврий қонун ва шу қонун асосида тузилган элементларнинг даврий системасидир (1869-70 йиллар) Менделеев ўзининг улуғ ихтироси билан биринчи бўлиб, ердаги ва ердан ташқаридаги жуда хилма-хил элементларнинг тасодифий тўпланиб қолган нарсалар эмас, балки ўз хусусиятларига кўра яхлит даврий системани ташкил қилишини яққол кўрсатиб берди. Бироқ элементларнинг Менделеев системаси инсоният томонидан асрлар бўйи тўпланиб келган химия билимларини бир тартибга келтириш билангина қимматли бўлмасдан, у мавжуд янги, лекин ҳали маълум бўлмаган элементлар ҳамда уларнинг хусусиятларини олдиндан айтиб бериш имкониятини ҳам берди. Бу система, шунингдек, химиявий элементнинг табиатига ҳамда унинг энг майда зарраси бўлган атомларга оид бир қанча янги илмий проблемаларни ўртага қўйиш имконини берди.

Ф. Энгельс «Табиат диалектикаси» асарида Д. И. Менделеев даврий қонунининг жуда катта аҳамиятини таъкидлаб ўтган эди.

Д. И. Менделеевнинг энг асосий асари — «Химия асослари» даврий қонун билан чамбарчас боғлангандир. Менделеев бу китобни ёзишга 1868 йилда киришган эди. Д. И. Менделеев бу китобнинг 4-нашрига (1881 йил) ёзган сўз бошида шундай дейди: «Келажак авлод рус химиклари ва физиклари томонидан қўлга киритилган кичкинагина илмий майдонни секин-аста кенгайтира бориб, ўзининг келажакда муваффақиятларга эришишига тўла ишонса бўлади... Фан алла қачоноқ ҳаёт билан иноқлашиб кетди ва ўз байроғига шундай сўзларни ёзди: илм экини мевасидан халқ баҳраманд бўлсин». Шундай қилиб, «Химия асослари» анорганик химия бўйича қўлланмагина бўлиб қолмасдан, балки ёшларда фанга, ватанга муҳаббат туйғусини тарбиялайди, уларни халқ манфаатлари йўлида ишлашга чақиради.

Химиянинг турли соҳалари бўйича иш олиб борган отоқли совет олимларининг Д. К. Чернов, И. А. Каблуков, Н. С. Курнаков, И. И. Черняев ва бошқалардан иборат бутун бир плеядаси Д. И. Менделеев асарлари таъсирида тарбияланиб етишди.

Аммо чор ҳукумати ва жоҳил чиновниклар улуғ олимнинг асарлари билан қизиқмас эди. Шуни айтиш кифояки, 1880 йилда бутун жаҳонга машҳур бўлган Д. И. Менделеев Россия Фанлар академиясига сайланмай қолди, кейинроқ эса у университетдаги профессорлик кафедрасини ташлаб, Ўлчов ва тарозилар палатасига ишга ўтишга мажбур бўлди.

Д. И. Менделеев ўзининг «Россияни ўрганишга доир» сарлавҳали капитал асарида, рус саноатини жадал ривожлантириш зарурати туғилди, — Россиянинг келажаги ана шунга боғлиқдир, деган ғояни қатъият билан олға сурди. «Саноатнинг чекланган тарзда ўсганлиги, — деб ёзган эди Дмитрий Иванович, — ўлкамизга ярашмайди, халқимизга тўғри келмайди... секин-аста борсак биз қўшниларга ҳеч қачон етаолмаймиз, ваҳоланки, етиб олишгина эмас, балки ўзиб кетиш керак».

Менделеев асарларида рус химия саноати муҳим ўрин эгаллайди. У рус химия саноатининг биринчи навбатдаги вазифалари — табиий туз конларини ривожлантиришдан, сода, олтин гугурт кислотаси, сунъий минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни, нефть ва тош кўмирни химик усулда ишлашни ривожлантиришдан иборат деб ҳисоблар эди.

Менделеев нефть проблемаларини ишлаб чиқишга катта эътибор берди. У Кавказ ва Пенсильваниядаги нефть районларини айланиб чиқди ҳамда бир қанча китоб ва мақолалар ёзди. Бу асарларда Менделеев Кавказдаги нефть конлари аҳволини кескин танқид қилди. Шу билан бирга олим Боку—Ботуми нефть қувурини вужудга келтириш, нефтьни узлуксиз ҳайдашни таклиф этди, нефтдан самарасиз (ёқилғи сифатида) фойдаланишни ғазаб билан рад этди. Менделеев нефтдан ёқилғи сифатида фойдаланишни печкага пул ёқиш билан тенг деб айтди ва нефть — химия саноати учун қимматли хомашёдир, деган фикрни қатъий туриб олға сурди. Дмитрий Ивановичнинг бу фикри бизнинг давримизда рўёбга чиқди. Ҳозир нефть қолдиқларигина ёқилғи сифатида ишлатилмоқда.

Д. И. Менделеев дунёда биринчи бўлиб кўмирни ер остида газга айлантириш масаласини ўртага қўйди. У, «Донец қирғоқларида яшириниб ётган келажакдаги куч» сарлавҳали мақоласида шундай деб ёзган эди: «... Кўмирни ер остидан қазиб чиқариб ўтирмасдан, балки уни ер остининг ўзида ёнадиган газга айлантириш ва бу газни трубалар орқали узоқ масофаларга тақсимлаш мумкин бўладиган вақт ҳам келиб қолар». Олимнинг олдиндан кўриб айтган фикри мамлакатимизда Октябрь революциясидан кейин амалга оширилди. Узоқ давом этган синовлардан кейин 1938 йилда Донбассда ер остида кўмирни газга айлантирадиган тажриба станцияси ишга туширилади, 1940 йилда эса Москвага яқин районда иккинчи станция ишлай бошлади. 1945 йилдан бошлаб мамлакатимизда кўмирни ер остида газга айлантириш саноатда фойдаланила бошлади.

Д. И. Менделеев жиддий эътибор берган саноатимизнинг учинчи катта соҳаси — Урал металлургиясидир. Улуғ олим 1899 йилда бутун Урални кезиб чиқиб, у ердаги асосий заводларни бориб кўриб ва унинг бутун хўжалиги билан танишиб чиқиб, катта тадқиқот асари ёзди. Бу асарда Урал металлургиясининг тарихи баён қилинади, унинг аҳволи танқид қилинади ва уни ривожлантиришга қаратилган таклифлар берилади. У, шунингдек металлургия заводларининг ўзини рационализация қилиш зарурлигини, жумладан олтин гугуртли рудаларда ишлайдиган мис қуйиш заводларини рационализация қилиш кераклигини кўрсатди. Олтин гугурт газидан олтин гугурт кислотаси олиш йўлида Менделеев катта иш олиб борди. Совет саноати унинг бу соҳадаги таклифларининг катта қисмини амалга оширди.

Д. И. Менделеев шунингдек ҳозирги замон агрохимиясининг асосчиси, қишлоқ хўжалигини химизациялаш ғоясининг ижодкоридир. У ўша вақтда тарқалган, ернинг ҳосилдорлиги доим пасайиб боради, деган «назария»га кескин қарши чиққан ҳамда ернинг ҳосилдорлигини бир неча марта ошириш мумкинлигини таъкидлаб кўрсатган эди. Менделеев Россияда ҳосилдорликни ошириш ғояси билан қизиқиб, Клин уездидаги ўзининг кичкинагина Боблова имениясида турли ўғитлардан фойдаланиб тажрибалар ўтказади, ўғитнинг қайси турлари энг самарали эканлигини белгилайди.

Д. И. Менделеев олға сурган ерни ўғитлаш проблемаси кейинчалик унинг дўсти профессор В. В. Докучаев томонидан ҳар томонлама ишлаб чиқилди ва тупроқшунослик фанига айлантирилди. К. А. Тимирязев ҳам қишлоқ хўжалик масалалари бўйича Менделеевнинг шогирди ва ходими эди.

Д. И. Менделеев селекциянинг кенг проблемаларини ўртага қўйди. У шундай деган эди: «хоҳлаган рангдаги лола етиштиришга эришиш мумкин бўлса эди, рябинадан кенг истеъмол қилинадиган, тами ва фойдаси жиҳатидан жуда яхши бўлган мева етиштириш мумкин бўлар эди... Лекин бунга дарҳол эришиб бўлмайди». Менделеевнинг бу фикри отоқли совет биологи, табиатни ўзгартирувчи улуғ олим И. В. Мичурин томонидан ҳар томонлама ишлаб чиқилди.

Ўз халқининг содиқ фарзанди Д. И. Менделеев ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини ошириш учун куч-қувватни аямади. Улуғ олим ҳавода учиш ва авиация проблемалари, атмосферанинг юқори қатламларига етиш, Шимолни ўзлаштириш ва бошқа кўпгина проблемалар билан қизиқди.

1889 йилда бўлган қуёш тутилиши вақтида 53 ёшга кирган Д. И. Менделеев биринчи бўлиб якка ўзи аэростатда ҳавога кўтарилди ва ўз кузатишларини ёзди.

1891 йилда Менделеев тутунсиз порохнинг янги типини яратди. У, «пироколлодийний» деб атаган бу порох баллистик хусусиятлари жиҳатидан чет эл порохларидан устун туради.

Д. И. Менделеев Шимолни забт этишнинг жасурона ва кенг программасини олға сурди. «... Муз океанида, — деб ёзган эди олим, — келгусидаги Россия ўзи учун бошқа мамлакатларга чиқиш йўлини топиши лозим...» У бундай деган эди: «Шимолий қутбни эгаллаш инсониятнинг қадимий вазифаси эди. Бу вазифа ҳал этилган тақдирда Россия тинч шароитда жуда катта муваффақиятга эришган бўлар эди, бу вазифа ҳал этилган тақдирда Россия коммерсия жиҳатидан ва ҳарбий-денгиз йўли жиҳатидан ҳам бевосита манфаат кўра олур эди...». Гениал олим фақат орзу қилаолган нарса Совет Иттифоқида муваффақият билан амалга оширилмоқда.

Д. И. Менделеев Россиянинг Шарқдаги чекка ўлкалари тақдири билан ҳам жуда чуқур қизиққан эди. У ўзининг «Эзгу орзулар» деган китобида шундай деб ёзади: «Тинч океан қирғоқларида ўзимизга зарур бўлган ҳамма нарсаларни асло кечиктирмай ва бу йўлда пулни аямай вужудга келтиришимиз жуда зарур... Бу ерларга кишиларнинг ўзлари келишларини кўзда тутиш керак... Чекка ўлкалар марказ учун кўп кишилар ўйлагандан ҳам кўпроқ керак... Россиянинг Хитой билан иттифоқи умумий тинч иттифоққа шу сабабдан ҳам замин бўлиб хизмат қиладики, барча кишиларнинг учдан бир қисмидан кўпроғи шу иттифоққа кирган бўлур эди, бу иттифоқ тинчлик ва ҳимоя манфаатларини кўзда тутган бўлур эди, чунки ҳар иккала иттифоқчининг ички эҳтиёжлари ва ресурслари шу қадар кўпки, ер юзидаги бошқа давлатларнинг бирортасида ҳам бундай эҳтиёж ва ресурслар йўқ...»

Бизнинг давримизда улуғ олимнинг бу орзуси ҳам рўёбга чиқди. Биз икки улуғ халқ — Совет Иттифоқи халқлари билан Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги бузилмас, ўсиб ва мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ва ҳамкорликнинг гувоҳидирмиз.

Бир мақолада гениал химик, улуғ энциклопедист, бутун ҳаётини ўз Ватани ва ўз халқи йўлида хизмат қилишга бағишлаган ғоят билимдон ва зийрак ақлли олим бўлган Дмитрий Иванович Менделеев тўғрисида тўла таассурот бериш қийин.

Унинг мамлакатимизда фан ва саноатни кенг ривожлантириш ҳақидаги, мамлакатимиздаги битмас-туганмас табиий бойликлардан фойдаланиш ҳақидаги ғоялари бизнинг давримизда социализм мамлакатида реал воқиъликка айланди.

Н. СЕЛИВАНОВА,
химия фанлари кандидати.

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Суратда: (чапдан ўнгга) Октябрь районидаги Қалинин номли колхознинг бригада бошлиғи **У. Муҳамедов**, Янгийўл район ижроия комитетининг раиси **У. Мусаев**, Бекобод районидаги «Қизил пахтакор» колхозининг бригада бошлиғи **Т. Файзиев** ўртоқлар.

Далага кўплаб маҳаллий ўғит ташиб чиқарилаётир

Ўтган қишлоқ хўжалик йилини муваффақият билан якунлаган Оржоникидзе район колхозчилари кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни кучайтириб юбордилар.

Райондаги Киров номли колхоз аъзолари ўтган йили 450 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан пахта топширган эдилар. Бунга улар ер ҳайдаш ишларини сифатли ўтказиш билан бирга, маҳаллий ўғитлардан тўлиқ фойдаланганликлари туфайли эришдилар. Шунинг учун ҳам колхозчилар гўнг тўплашга алоҳида эътибор бераётирлар. Колхознинг Т. Қуролов, Ж. Йўлдошев, М. Парпиев каби комсомол-ёшлари бу ишда активлик кўрсатиб, далага кунига 15-20 тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқармоқдалар.

Х. МУҚИМОВ.

Гўнг тўплаш — муҳим вазифа

Мирзачўл районидаги «Коммуна» колхози пахтакорлари кўклам экиш кампаниясини пухта тайёргарлик билан кутиб олиш учун астойдил курашмоқдалар. Барча экин майдонлари ўз вақтида ғўзапоядан тозаланиб, сифатли қилиб шудгордан чиқарилди, ернинг шўрини ювиш, яхоб бериш ишлари ҳам муваффақият билан бажарилди. Қишки тадбирларни амалга оширишда колхоз комсомол-ёшлари актив қатнашмоқдалар.

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози комсомол-ёшларининг далага кўпроқ маҳаллий ўғит ташиб чиқариш юзасидан республикамиздаги барча комсомолларга, йигит ва қизларга қарата чиқарган очиқ хати колхоз комсомол-ёшларини янги меҳнат ғалабалари сари руҳлантираётир. Колхоз комсомоллари бу очиқ хатни кенг муҳокама қилдилар ва гўнг тўплашга қаратилган қатор тадбирларни амалга оширишга киришдилар. Ҳозир колхозда гўнг тўплаш ишлари қизғин бораётир. Бунинг учун ўнта от-арава ва етарли миқдорда ишчи кучлари ажратилган. Тўпланган гўнг даладаги махсус чуқурларга тўкилаётир. Бу иш колхознинг Мамедов, Болтабоев, Худойбердиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида, айниқса, кучайтириб юборилди.

Б. СУВОНОВ,
Қ. МУНАВВАРОВ.

РЕПОРТАЖ

ЯКУН ВА РЕЖА

Қиш, ҳаммаёқ оппоқ чойшаб билан қоплангандек. Дарахтлар шохида, томлар бўғотида осилиб турган қор булут орасидан ёриб чиққан қуёш нурида кумуш тус олади. Колхоз қишлоғини оралаб кетган йўлдан борар эканмиз, ўхтин-ўхтин олдимиздан арава ўтиб қолади. Бу араваларга гўнг юкланган. Кўриниб турибдики, колхозда 1957 йил ҳосили учун ҳаракат шу кунлардан бошланган. Дала бурчагида, қалин қор устига тўкилган маҳаллий ўғит узоқдан қорайиб кўринади. Колхоз устахонасида зарур қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналари ремонт қилинаётир. Бу ердагиларнинг ҳар бири, кўкламга тайёр бўлиб турайлик, шунда экишни барвақт ўтказамиз, деган орзу билан яшамоқда.

Колхоз қизил чойхонасига яқинлашар эканмиз, орқамиздан авто машина етиб келди. Ундан бир тўда кишилар тушди. Улар район партия комитетига боришган экан. Келганларнинг юзида хурсандчилик, миннатдорчилик сезилиб турарди.

Қизил чойхонада суҳбат узоққа чўзилди. Бу ерда ўтирганлар ўтган йилги иш натижаларини, бу йилги янги режаларни қизғин муҳокама қилишди. Колхоз агрономи ўртоқ Эшонхўжаев бу йилги вазифалар тўғрисида райкомда кўтарилган масала тўғрисида ўтирганларга сўзлаб берди. Шунда кимдир:

— Заготскот базасидаги маҳаллий ўғитни беришадиган бўлдими? — деб сўраб қолди.

— У ҳал бўлди. Тоннаси 3 сўм 60 тийин экан. Кам деганда у ерда 9-10 минг тонна маҳаллий ўғит бор. Эртадан бошлаб ташийверасизлар. Ўзи ҳам роса чириганда, — деди раис Маҳмуд Исматов.

— Ташиганда қандоқ денг, қўямизми, ерни боқадиган пайт келдику, ерни семиртириб олсак, кузда ишимиз йирик бўлади, — деди бригада бошлиғи Мирзааҳмад Юсупов.

Деҳқончиликдаги илғор тажрибалар изчиллик билан амалга оширилаётгани учун «Коммунизм» колхозининг аъзолари 1956 йилни самарали якунладилар, 1135 гектар ернинг ҳар гектаридан 32,45 центнердан ҳосил олинди. Мирзааҳмад Юсупов бошлиқ бригада аъзолари, айниқса, катта ютуққа эришдилар, пландаги 35,5 центнер ўрнига 40,6 центнердан пахта топширилди. Ҳар йили кам ҳосил берадиган шимолий Тошкент канали зонасидаги ерларда ҳам пахта ҳосили мўл бўлди. Қўшоқ Тўқсонов бошлиқ бригадада 28,5 ўрнига 32,8 центнерга етказиб ҳосил олинди.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам яхши натижаларга эришилди.

Колхозда 1956 йилги даромад 1955 йилдагига нисбатан 1 миллион 523 минг сўм кўп бўлди, умумий даромад 12 миллион 700 минг сўмга етди.

Ўтган йилни самарали якунлаган колхоз аъзолари бу йил ҳам ҳосилни ошириш учун тайёргарлик ишларини кучайтириб юбордилар, пахта майдонларининг асосий қисми шудгор қилиб қўйилди. Шу кунларда қишлоқ хўжалик машина-асбоблари ремонти қизғин давом этмоқда. Шунингдек, 800 тонна минерал ўғит колхоз омборига ташиб келтирилган. Далага маҳаллий ўғит чиқариш давом эттирилаётир. 4 минг метр узунликдаги ариқ-зовур қор ёққунча тозалаб қўйилган эди.

Колхозда бу йил қайси бригадада қандай схема билан чигит экиш, схемаларни қандай жойлаштириш ва тракторлардан унумли фойдаланиш тадбирлари аниқ белгилаб олинган.

Колхоз агрономи ўртоқ Эшонхўжаевнинг айтишига қараганда, ҳар бир пахтачилик бригадасига махсус трактор бириктириб қўйилади. Чунки бир тракторчи бир бригадада ишласа, унинг ғўза кўчатларини сақлашдаги, ҳосилни оширишдаги жавобгарлиги яна ҳам ортади.

Колхозда ўтган йили квадрат-уялаб чигит экиш, ғўза қатор ораларини икки томонга қараб культивация қилиш катта фойда келтирди. Шу туфайли колхоз сметада кўрсатилганидан қарийб 100 минг меҳнат кунини кам сарфлади. Бу йил колхозда 501 гектар ерга 50х50, 300 гектар ерга 60х45 схемаси билан чигит экилади.

Мана, ҳозир қизил чойхонада суҳбатлашиб ўтирган кишилар, шу режаларни амалга оширишга бош бўлувчи командирлар 1957 йилда колхоз бўйича 33 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилган азамат колхозчиларни янада фидокорона меҳнат қилишга ғайратлантира оладилар, улар билан биргаликда мақсадга, албатта, эришадилар.

Б. ҲАЛИЛОВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози.

Тайёргарлик кучайтирилди

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг аъзолари ўтган йили 673 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32,2 центнердан ҳосил олиб, 1956 қишлоқ хўжалик йилини муваффақиятли якунладилар. Улар бу йил яна мўл ҳосил етиштириш учун курашиб, қишки тадбирларни ўз вақтида амалга оширмоқдалар. Барча пахта майдонлари муддатидан илгари сифатли қилиб ҳайдаб қўйилди. Ҳозир гўнг ташиш ва ирригация шохобчаларини тозалаш ишлари қизғин бораётир. Ҳозиргача 1500 кубометр ҳажмдаги тупроқ иши бажарилди, далага 1000 тоннадан ортиқ гўнг ташиб чиқарилди. 1956 йилда гектаридан 35-37 центнердан ҳосил етиштирган Х. Пўлатов, А. Рустамов ва Х. Исмоилов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари мусобақада олдинда бориб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонти ҳам яхши уюштирилган. Ремонтчилар иссиқ бино билан таъминланган. Уларга барча моддий ва маданий шароит яратиб берилмоқда. Бу йил чигит барча майдонларда квадрат-уялаб экилади. Квадрат-уялаб экиш усулини колхозчилар орасида кенг тарғиб қилиш мақсадида бригада ва звено бошлиқларининг агротехника ўқуви ташкил қилинди.

Колхоз аъзолари қишлоқ хўжалик илғорларининг республика қурултойида қабул қилинган Мажбуриятни муҳокама қилиб, бу йил гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштиришга қарор қилдилар.

З. БОЛТАЕВ.

Теплицадаги помидорлар текис қизарди

Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз аъзолари қиш кунларида шаҳар аҳолисини сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш учун курашиб, теплица комбинати хўжалигини йилдан-йилга яхшиламоқдалар. Шу кунларда колхоз теплицасига борсангиз, у ерда ўсаётган сабзавот экинларини кўриб қувонасиз. Узунлиги 20 метрдан иборат бўлган биринчи секцияда помидорлар ўстирилаётир. Помидорлар текис қизарди. Иккинчи секцияда эса бодринг, кўк пиёз каби резавор ўсимликлар парвариш қилинмоқда. Теплица комбинат хўжалигида ишлаётган колхозчилар шу кунларда шаҳар аҳолиси учун сабзавот маҳсулотлари юбормоқдалар.

Экинларни парвариш қилишда агротехника қоидаларига қатъий амал қилинади.

Теплица комбинатидан ўтган йили колхоз бир неча минг сўм даромад қилди. Бу йил ўтган йилдагига қараганда бир неча минг сўм ортиқ даромад қилиш мўлжалланади.

Теплица комбинатидаги ўсимликлардан ташқари, алоҳида чуқурларда карам, бодринг, пиёз парвариш қилинаётир.

Р. АҲМЕДОВ,
С. ИСМОИЛОВ.

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Пискентнинг ифтихори

ОЧЕРК

Август, ёзнинг иссиқ кунларидан бири. Кун тиккага келган. Оппоқ очилган пахталар кенг далаларга файз бахш этган. Пахтазор қиз-жувонлар билан гавжум. Улар «Пахта байрами» либосини ечиб, теримни бошлаб юборганларига уч-тўрт кунгина бўлган.

Баландликдаги шийпондан жаранглаб эшитилган рельснинг овози ҳаммани қизғин ишдан тўхтатди. Барча шийпон томон йўл олди. Жуссаси кичкина, ширмон юзли қиз бўлса шийпонга анча кейин етиб келди. Унинг манглайидан марварид резаларидек дона-дона тер қуйилмоқда эди. Шунда унинг дугоналари:

— Ҳа, Соҳибахон, кеч қолдингиз, мунча ҳам ишга берилиб кетмасангиз, оз бўлмасин, орқада қолмай деб чўчияпсизми? — деб кулишди.

— Чўчиётганим-ку йўқ, лекин бугун кечагидан кўпроқ терай деб, ҳаракат қилаяпман, — Соҳиба этаги тўла пахтани тарозига қўяр экан, деди кулиб.

Теримчилар овқатланишиб бўлаёзган ҳам эди, сойликдан келаётган агитатор базўр кўзга ташланди.

— Агитаторнинг келишидан бирон янгилик борга ўхшайди, — деди қизлардан бири.

Агитатор шийпонга етиб келгач, колхозчилар билан саломлашди. Уни овқатга таклиф этишди.

— Қандай хушхабарлар келтирдингиз, ўғлим, — кекса колхозчи сўради ундан, — бизни интизор қилмай, айтиб бера қолинг.

— Амаки, — деди агитатор, — бугунги янгилик ўз колхозимиз ҳаётидан, — агитатор қўлидаги қоғозларга кўз югуртирди-да, сўзида давом этди, — кеча Соҳибахон опа 203 килограмм пахта терибди. Колхоз правлениеси, бошланғич партия ташкилоти агитаторларни чақириб, бу хабарни ҳамма теримчига етказишни, унинг тажрибасини бошқаларга ҳам тушунтириб беришни бизга топширди.

— Соҳибахоннинг ўзи ҳам шу ерда, — атрофдан овозлар эшитилди.

— Қани опа, тажрибангиз ҳақида ўзингиз гапириб беринг, булар эшитсин!

Уни қўярда-қўймай сўзлатдилар. Соҳиба бироз ийманиб, сўнгра гапира бошлади:

— Пахта терими олдидан Тошкентда чевар теримчиларнинг кенгаши чақирилганда ўзинглар мени ўша мажлисга юбординглар. Кенгашда анча киши сўзлади. Ўртачирчиқлик бир теримчи қиз минбарга чиқиб, пахта теришдаги тажрибаси ҳақида гапирди-да, «мавсумда 20 тонна пахта териб бераман» деб ваъда қилди. У йиғилганларга бошқа теримчилар қатори менинг номимни ҳам айтиб, мусобақага чақирди. Мен унинг чақириғини 25 тонна пахта териб бериш шарти билан қабул қилдим. Президиумдагилардан бири «Соҳибахон, 1955 йилда 15 тонна пахта терган экансиз, жуда катта мажбурият олиб юбордингиз, эплармикинсиз?» деб сўраб қолди. Мен комсомол аъзосиман, сўзимнинг устидан чиқаман, деб қатъий жавоб бериб, уларни ишонтирдим. Теримда ҳеч қандай сир йўқ. Гап ўз касбингни севишда.

— 25 тонна, — деб бир-бирларига қарашди шийпондагилар. — Бу — сал кам ўн машина пахта деган сўз. Қойил қилсанг-ку яхши-я. Ҳар куни 400-500 килограммдан пахта териш айтишга осон, аммо...

Кўпчилик Соҳибани табриклаган бўлса ҳам, айрим теримчилар бу ваъдани шунчаки гап деб, ўйладилар.

— Соҳибахон, шу ваъдани аввал уёқ, буёқни ўйлаб, кейин гапирдингизми? — деювчилар ҳам топилиб қолди.

Теримчиларнинг олдида етиштирилган мўл ҳосилни тезроқ йиғибтериб давлатга топшириш вазифаси турар эди. Соҳиба буни ўз қалбида чуқур ҳис қиларди. «Майли, — ўйларди у, — жўжани кузда санаймиз. Ҳаракат қиламан, меҳнат қиламан, ваъдамни бажараман».

— Дугоналар, — деди шунда Соҳиба, — мен яхши ният қилдим. Менинг давлатимизга тортиғим шу бўлади, ким мен билан беллашадиган бўлса, майдонга чиқаверсин!

Ана шу кундан бошлаб терим жадал тус олиб кетди. Соҳибага эргашиб, кўпминг килограммчилар сафига қўшилганлар ҳам кўпайишиб қолди. Соҳибахон икки қўллаб пахта терадиган илғорларнинг тажрибаларини синчиклаб ўрганиб борди. У, ишга барвақт чиқадиган, чаққон ҳаракат қиладиган, даладан кеч қайтадиган бўлиб қолди. Чаноқлардаги пахтани бирин-кетин териб оларди, қўллари ором билмасди.

Бир куни кечки пайт Соҳибахон колхоз правлениесига келди. У раисни иш жойида учратди.

— Ўзингизга маълум, кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, ваъдани катта қилиб қўйганман, — сўзлай бошлади шунда Соҳиба,—у ер, бу ерга ўтиб пахта терадиган бўлсам, вақтим бекорга ўтиб ваъдамни бажара олмай, уялиб қоладиганга ўхшайман. Колхоз правлениеси лозим кўрса, менга бир жойдаги пахтазорни бириктиб қўйинг. Шу ернинг пахтасини ёлғиз ўзим териб бераман.

— Ёлғиз ўзинг, — деди ишонқирамай раис. — Қийналиб қоласан, улгура олмайсан. Яхшиси кўпчилик билан биргалашиб теравер!

— Қолиб кетса, мен жавобгарман. 25 тонна пахта териб бераман деган эканман, териб бераман! Кўпчилик олдида сўз бердим. Уддасидан чиқишим керак!

Колхоз правлениеси Соҳибахоннинг талабини қондириб, уни Деҳқон Каримов звеносига биркитди, Соҳибахон ўн гектар ердаги пахтазорнинг ёлғиз теримчиси бўлиб қолди.

Териминг қизғин палласида колхозга областдан бир неча киши келди. Улар Соҳибахоннинг довруғини эшитиб қизиқишди. Колхоз раиси уларни Соҳибахон ишлаётган Мираҳмад ака бригадасига олиб борди.

Меҳмонлар теримчи билан саломлашгач, унинг ҳаракатини завқ билан кузатдилар. Соҳибахон эгат оралаб олға интилар, ҳовуч-ҳовуч оқ олтин унинг этагини тўлдириб борарди.

— Неча килограммдан пахта тераётирсиз? — меҳмонлар қизиқиб сўрашди.

— Дастлабки кунларда унча кўп терганим йўқ, — деди камтарлик билан Соҳибахон. — 20 сентябрь куни бўлса хирмонга 510 килограмм пахта топширдим. Ҳозир ҳам ҳар куни ана шундан кам бўлаётгани йўқ.

Соҳибахон вақтни бекорга ўтказмаслик учун саволларга қисқа-қисқа, аммо аниқ жавоб берар, қўллари бўлса чаноқларда ўйнарди. Табелчи меҳмонларни дала шийпонига бошлаб борди ва меҳмонларни Соҳибахоннинг дафтарчаси билан таништира бошлади. Унда чевар теримчининг қайси куни, қанча килограмм пахта тергани ёзилган эди. Табелчи рақамларга кўз югуртириб, 400-450-500 рақамларини такрорлади-да, Соҳибахоннинг ҳозиргача терган пахтаси 10 тоннага яқинлашиб қолганини айтди.

— Азамат қиз, — деди колхоз раиси. — Чопиқда икки йигитнинг ишини бажарди. Барака топгур юлдузни кўрмасдан даладан қайтмайди.

Оқ пахталар камайиб, кўсак терилаётган кезларда Пискент районидаги Сталин номли колхозда бўлган эдик. Биз Соҳибахон ишлаётган звенога борганимизда икки жойда баланд қилиб уйиб қўйилган кўсакни кўрдик. Бошқа бригадаларни айланиб, кечқурун қайтаётганимизда Соҳибахоннинг 600 килограмм кўсак тергани ҳақидаги қувончли хабар қишлоққа тарқалди.

— Мен кўп пахта терган машҳур теримчиларни эшитганман. Саодат Гулаҳмедова сингари кўп пахта теришни кўпдан орзу қилар эдим. 1955 йил мавсумида 15 тонна пахта тердим. 1956 йилда эса колхоз хирмонига 25 тоннаю 700 килограмм пахта териб топширдим. Эл олдида юзим қизармади, — ҳикоя қилади Соҳиба. — Дугоналарим Лазокат Каримова, Ҳамидахон Маликова, Башорат Нуриддинова, Мактабхон Мансуровалар ҳам мусобақада бўш келмадилар. Улар сезон нормасини қарийб уч-тўрт ҳиссадан ошириб бажардилар.

Соҳибахон чин ихлос билан қилган меҳнати туфайли ҳурматга сазовор бўлди. Партия ва ҳукуматимиз Соҳибахон Ғуломхонованинг меҳнатига юксак баҳо берди. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган олий унвон берилди.

Соҳибахон Ғуломхонова — пискентликларнинг ифтихори. Пискентлик пахтакорлар партиямиз ва ҳукуматимизнинг колхозчи деҳқонлар меҳнатини тақдирлашига жавобан янада фидокорона меҳнат қилиб, янги муваффақиятларга эришажакларини якдиллик билан баён қилмоқдалар.

Илгари Соҳибахоннинг ваъдасига ишонмаган баъзи кишилар ҳам энди донгдор теримчига қойил қолиб, унинг қўлини қисиб табрикламоқдалар.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

МАҲАЛЛИЙ МАТЕРИАЛЛАРДАН КЕНГ ФОЙДАЛАНАЙЛИК!

Қамиш—қимматли қурилиш материали

Бутун мамлакатимиздаги каби областимизда ҳам қурилиш ишлари тобора кенг қулоч ёймоқда. Кўп ҳолларда зарур бинокорлик материалларининг ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги қурилишлар суръатини янада тезлаштиришга тўсқинлик қилмоқда. Шу сабабли ҳозирги вақтда маҳаллий хомашёлардан бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш ва уни қурилишларда кенг фойдаланиш жуда катта аҳамиятга эгадир.

Республикамизда, шу жумладан областимизда бинокорликда кенг қўлланилиши мумкин бўлган маҳаллий хомашёлардан бири — қамишдир. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Н. С. Хрущев Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларининг XII қурултойида сўзлаган нутқида қишлоқ қурилишида маҳаллий хомашё ресурсларининг бу қимматли туридан кенг фойдаланиш ва қамиш плиталари ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан кўпайтириш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтди.

Бизнинг республикамизда қамиш запаслари битмас-туганмасдир. Масалан, Кавказда 250 минг гектар ерда қамиш ўсса, Волганинг қуйи оқимида 170 минг гектар ерда, Ўрта Волгада 11 минг гектар ерда, Жанубий Ўрол ва Қозоғистонда 300 минг гектар ерда қамиш ўсса, Ўзбекистонда 1 миллион 200 минг гектар ерда қамиш ўсади. Кўриниб турибдики, республикамиз қамиш запаслари жиҳатидан биринчи ўринда туради. Республикамиздаги ана шу қамиш запаслари ҳисобига, агар ҳар гектардан 5 тоннадан қамиш олинса, йилига 150 миллион квадратметр қамиш плиталари ишлаб чиқариш мумкин.

Бироқ, амалда эса арзон ва фойдаланишга қулай бўлган маҳаллий бинокорлик материалининг бу туридан жуда кам фойдаланилмоқда. Жумладан, ҳозир кўп деганда мавжуд қамиш запасларидан бор-йўғи 5 процентга етар-етмаси фойдаланилаётир.

Қардош республикаларнинг тажрибалари шуни кўрсатмоқдаки, қамишдан қурилиш материали сифатида фойдаланиш бинокорлик ишлари суръатини тезлаштиради, қурилаётган бинолар баҳосининг жуда арзон бўлишини таъминлайди. Қардош Қозоғистон республикасида қамишдан арзон ва мустаҳкам қурилиш материаллари тайёрлаш ва улардан фойдаланиш анча яхши йўлга қўйилган. Ғоят катта қамиш запаслари ҳисобига ишлаётган, ихтисослаштирилган корхоналар сони йил сайин ошиб бормоқда.

Масалан, ҳозир Қозоғистонда қамиш плиталари тайёрлайдиган 24 та завод ишлаб турибди. Улар бу йил жамъи 10 мингта икки квартирали уй-жой қуриш учун етадиган маҳсулот ишлаб чиқарадилар. Қозоғистоннинг қўриқ ва бўз ерлари ўзлаштирилаётган жойларда қамиш плиталаридан кенг фойдаланиш, айниқса, яхши натижалар бермоқда. Янги кўчиб келганлар учун қисқа муддат ичида кўпгина уй-жойлар, маданий-маиший бинолар ва ёрдамчи хўжаликлар учун бинолар қурилди.

Афсуски, Ўзбекистонда қамиш запаслари Қозоғистондагига қараганда анча ортиқ бўлишига қарамай, биз бу соҳада қозоқ дўстларимиздан солиштириб бўлмас даражада орқада қолаётирмиз. Бутун республикамизда бор-йўғи битта-иккита қамиш плиталари тайёрловчи завод ишлаб турибди. Бу заводларнинг ҳам ишлаб чиқариш қуввати жуда кам, иш процесслари тўла механизациялаштирилмаган.

Тошкент области қамиш запаслари жиҳатидан республикамиздаги энг бой областлардан биридир. Айниқса, Ўрта Чирчиқ, Гулистон, Боёвут, Сирдарё, Верхне-волинск ва областнинг бошқа районларида қамиш запаслари ниҳоятда кўп. Бироқ ана шу қимматли маҳаллий хомашё ресурсидан деярлик фойдаланилмаётир деса ҳам бўлади. Ваҳоланки, қамишдан тайёрланган плиталардан девор материали сифатида, шунингдек иссиқлик ва овоз ўтказмовчи материал сифатида ва бошқа соҳаларда кенг фойдаланиш мумкин.

Верхне-волинск районидаги «Особголодностепстрой» трестига қарашли қамиш плиталари тайёрловчи завод биргина ўтган йилнинг ўзида 96 минг квадрат-метр маҳсулот ишлаб чиқарди. Ана шу тайёрланган қамиш плиталаридан Мирзачўл, Сирдарё, Верхне-волинск районларидаги янги ташкил этилаётган колхозларда 200 дан ортиқ уй-жой қурилди. Бизнинг фикримизча, мавжуд қамиш запасларидан тўла ва унумли фойдаланиш мақсадида қамиш плиталари тайёрловчи ихтисослаштирилган заводлар сонини кўпайтириш керак. У ҳолда энг кам деганда биргина Тошкент областининг ўзида йилига 3-5 миллион квадрат-метр қамиш плиталари тайёрлаш имконияти туғилади.

Агарда ўрта ҳисоб билан ҳар бир уйнинг ҳажмини 48 квадрат-метр деб олсак ва уни қуриш учун 150 квадрат-метр қамиш плитаси сарфланса, у ҳолда 3-5 миллион квадрат-метр плитадан камида 20-30 мингта уй қуриш мумкин бўлади. Бу уйлар янги ташкил этилаётган колхоз ва совхозлар учун пишиқ ғишт уёқда турсин, ҳатто хом ғиштдан қурилган уйларга нисбатан ҳам анча арзонга тушар эди.

Дастлабки тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, қамиш плиталаридан қурилган уйлар яшаш учун анча қулай: товуш ўтказмайди, иссиқни яхши сақлайди, ер қимирлашларга жуда чидамли. Қамиш плиталаридан фақатгина уй-жойлар эмас, балки совхозларда, колхозларда ва МТСларда ишлаб чиқариш бинолари, қўйхоналар, молхоналар, паррандахоналар ва бошқа ёрдамчи бинолар қурилишида ҳам кенг фойдаланиш мумкин.

Қардош қозоғистонлик бинокорлар тажрибасидан яна бир мисол келтирамиз. Ўтган йили Чимкентдаги завод қурувчилари қамиш плиталаридан 250 ўринли клуб қурганлар. Томоша залидан ташқари кутубхона, техника кабинети ва бошқа ёрдамчи хоналар ҳам қамиш плиталаридан қурилган. Клуб биносининг умумий ҳажми 2100 квадрат-метрни ташкил этган. Ана шу каттагина қурилиш объекти жуда қисқа муддат ичида — уч ойга етар-етмас вақт ичида қуриб битказилган. Клуб олдидаги майдонни кўкаламзорлаштириш, бинолар ичига вентиляторлар ўрнатиш, водопровод келтириш ва бошқа ишларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда, бу клуб бор-йўғи 270 минг сўмга тушган. Шундай қилиб, бу ерда бинонинг ҳар бир квадрат-метри ғиштдан қилинган бинога қараганда анча арзон, яъни 130 сўмдан тушган.

Ана шу мисолдан кўриниб турибдики, қамиш плиталари тайёрлаш мумкин бўлган ерларда бинокорлик материалининг бу маҳаллий ресурсларидан имкони борича кенг фойдаланиш жуда катта иқтисодий фойда беради, уй-жой, маданий-маиший бинолар ва ёрдамчи биноларга бўлган ҳамда тобора ортиб бораётган эҳтиёжни қисқа муддат ичида қондириш имкони туғилади.

Бинокорлик материалларининг маҳаллий хомашё ресурсларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш ва уларни қурилиш ишларида кенг қўлланиш жуда катта иқтисодий фойда беради. Маҳаллий хомашё ресурсларидан қанчалик кенг фойдаланилса, қурилиш ишларининг суръатини шунчалик тезлаштириш мумкин бўлади, қурилаётган объектларнинг баҳосини шунчалик камайтириш мумкин бўлади.

Афсуски, тажрибада жуда яхши натижалар берган бинокорлик материалининг ана шу муҳим турини ишлаб чиқаришни тўғри ташкил этиш, қамиш плиталари тайёрлашни кўпайтириш ва улардан қурилиш ишларида кенг фойдаланишдек ғоят муҳим масалалар билан тегишли ташкилотлар етарли даражада шуғулланмаётирлар. Жумладан, Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, республика Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигининг колхозлар қурилиши бош Бошқармаси, Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлиги ва бошқа министрликларнинг раҳбарлари бу ҳақда шу вақтгача жиддий ўйлаб кўрмаётирлар.

Бу йил қурилиш ишлари, айниқса, қишлоқ қурилиши кенг ривожлантирилади. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. А. Муҳитдинов республика қишлоқ хўжалиги илғорларининг XII қурултойида сўзлаган нутқида шу нарсани алоҳида таъкидлаб кўрсатдики, бу йил ҳар қайси колхоз ва совхозда, ҳар қайси шаҳар, район маркази, ишчи посёлкасида ва бутун республикада ўтган 1956 йилдагига нисбатан 3-4 марта кўпроқ уй-жой, болалар яслиси ва касалхона бинолари қурилади. Халқ хўжалигимизнинг энг муҳим соҳаси бўлган қурилиш ишлари янада авж олдириб юборилади.

Бу ғоят катта вазифаларни амалга ошириш ўз навбатида бинокорлик материалларига бўлган эҳтиёжни кескин даражада ошириб юборади. Қурилиш участкаларида бинокорлик материаллари танқислигини камайтириш мақсадида ва бу соҳада олдимизга қўйилаётган ғоят катта программани муваффақият билан амалга ошириш учун маҳаллий хомашё ресурсларидан тўла ва унумли фойдаланиш зарур.

Колхоз қурилишлари бўйича район ва область бошқармалари жуда катта халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган қамишдан бинокорлик материаллари тайёрлаш масалалари билан жиддий равишда шуғулланишлари лозим. Шуни ҳам кўрсатиб ўтиш керакки, область қурилиш тресті ва совхозларнинг раҳбарлари қамиш плиталаридан бинокорликда кенг равишда фойдаланиш давлатнинг миллион-миллион сўм маблағини тежаб қолиш ва қурилиш соҳасидаги белгиланган планларнинг тўла ва ортиғи билан бажарилишини таъминлашини ҳали ҳам тушуниб етмаётирлар.

Тегишли министрликлар қамиш плиталари тайёрлаш процессларини комплекс механизациялаш масалалари билан ҳам жиддий шуғулланишлари лозим. Қамиш плиталари бинокорлик материаллари ичида энг арзон ва қўлланишга қулай бўлган материалдир. Қамиш плиталаридан уй курганда юқори малакали ишчилар талаб қилинмайди. Қамиш плиталарининг ёрдамида йилнинг барча фаслларида, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам қурилиш ишларини бемалол олиб бориш мумкин.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, қамиш плиталаридан қурилган уйларни лозим бўлган тақдирда демонтаж қилиш ва бошқа жойга олиб бориб ўрнатиш мумкин. Қамиш плиталарини йиғиш ва улардан уй-жой бинолари қуриш учун жуда кам вақт талаб қилинади. Масалан, ҳозир Мирзачўлдаги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришда ишлаётган қурилиш бригадаларининг ҳар бири тўрт кунда битта икки квартирали уй-жой биносини монтаж қилмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети декабрь Пленуми меҳнаткашларнинг турмуш шароитини янада яхшилаш учун уй-жой қурилишини бутун чоралар билан кенгайтириш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтди. Пленум бу соҳадаги камчиликларни тугатиш ҳамда халқ хўжалигининг муҳим тармоғи бўлган қурилиш ишларини шу куннинг талаблари даражасига кўтариш мақсадида уй-жой қурилишига қўшимча маблағ ажратиш имкониятларини қидириб топиш зарур деб кўрсатди. Шу билан бирга, қурилишни қимматлаштирадиган ва қурилиш ишларини ривожлантириш суръатларини пасайтирадиган ҳар қандай ортиқчаликларга уй-жой қурилиши практикасида қатъий хотима бериш, маҳаллий бинокорлик материалларидан яхшироқ фойдаланиш, ишчи ва хизматчилар кенг оммасининг уй-жой қурилишини тезлаштиришга қаратилган ташаббусини актив равишда қўллаб-қувватлаш — маҳаллий партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг муҳим вазифаси қилиб қўйилди.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, қурилиш ишларини янада ривожлантириш ва жойлардаги уй-жой биноларига бўлган танқисликни қисқа муддат ичида камайтириш манфаатлари бинокорлик материалларининг маҳаллий хомашё ресурсларидан, жумладан қамиш плиталаридан кенг фойдаланишни талаб қилмоқда. Давлат ва халқ манфаатлари ҳам шуни талаб қилмоқда. Қурилишларда маҳаллий хомашё ресурсларидан энг арзони ва қулайи бўлган — қамиш плиталаридан кенг фойдаланайлик!

И. ЗАБИРОВ,
Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигининг инженери.

Суратда: қорақалпоқ ёзувчиларининг драматик асарларини муҳокама қилаётган ўзбек ва қорақалпоқ драматурглари ҳамда театр ходимлари танаффус вақтида суҳбатлашмоқдалар.

А. Палехов фотоси.

Қорақалпоғистон санъати ва адабиёти декадаси

1 февралда Ўзбекистон ёзувчилари союзининг кенгайтирилган президиуми йиғилишида қорақалпоқ декадаси якунлари муҳокама қилинди.

Драматург Уйғун секцияда муҳокама қилинган қорақалпоқ драмалари ҳақида қисқача сўзлаб, қорақалпоқ драматургияси тез ривожланаётганлиги, талантли ёшлар етишаётганлиги, замонавий янги саҳна асарлари яратишдек муҳим масалага жиддий эътибор бериш кераклиги ҳақида тўхталиб ўтди.

— Позия секциясида, — деди шоир М. Бобоев, — қорақалпоқ шоирларининг анчагина асарлари муҳокама қилинди. Муҳокама жуда қизғин мунозаралар билан ўтди. Поэзия қорақалпоқ адабиётида салмоқли ўринни эгаллайди. Шоирлар сафи замон билан баравар нафас олаётган талантлар ҳисобига бойимоқда.

Фалсафа фанлари доктори В. Зоҳидов қорақалпоқ танқидчилари ва адабиётчиларининг иши ҳақида, ёзувчи Р. Файзий проза секциясида муҳокама қилинган қорақалпоқ ёзувчиларининг роман, повесть ва ҳикоялари ҳақида гапирдилар. Шоир Мирмуҳсин «Қорақалпоғистон адабиёти ҳам искусстваси» журналининг муҳокамаси ҳақида сўзлади.

Қорақалпоғистон ёзувчилар союзининг раиси Х. Сеитов муҳокамаларда берилган қимматли маслаҳатлар учун ўзбек ёзувчиларига миннатдорчилик изҳор этди.

Андрей Иванов ўзбекистонлик рус ёзувчилар қардош қорақалпоқ халқининг декадасига муносиб ҳисса қўшганлигини айтди. Оймирзаев, Жапақов, Сеитов, Добилов асарлари рус тилига муваффақиятли таржима қилинди.

Ўзбекистон совет ёзувчилари союзининг секретарлари С. Азимов ва И. Султоновлар секциялар ишига якун ясадилар.

— Қорақалпоқ адабиёти эришган катта ютуқ ҳаммамизни қувонтиради: Зомонавий энг муҳим темалар асосан қамраб олинган, — деди И. Султонов, — бироқ жиддий камчиликлар ҳам бор. Бу камчиликлар муҳокамаларда айтилди. Айниқса проза ва драма жанрлари оқсаётир. Баъзи роман ва повестлар очеркнамо ёзилган. Кўпгина поэтик асарлар фолклор усулида ёзилган, мазмунан ихчам эмас.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ Р. Қолбоева декадада кўрсатилган катта ғамхўрлик ва қардошларча ёрдам учун Ўзбекистон ёзувчилар союзи ва ўзбек ёзувчиларига чуқур миннатдорчилик билдирди.

Ўзбекистон Совет ёзувчилар союзи президиумининг биринчи секретари С. Азимов Қорақалпоғистон санъати ва адабиёти декадасининг якуни юзасидан қабул қилинган қарор проектини ўқиб эшиттирди. Ўртоқ С. Азимов қорақалпоқ ёзувчиларига бундан кейин ҳам катта муваффақиятлар тилади. Декаданинг яхши ўтганлиги таъкидланди.

* * *

Шу кун Свердлов номли концерт залида декада адабий қисмининг охирги кечаси ўтказилди. Бу ерда ишлаб чиқариш илғорлари, фан, адабиёт ва санъат арбоблари, шаҳар ва республика партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, министрлар, ССР Иттифоқи Олий Советининг ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари тўпландилар.

Кечани Ўзбекистон ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари С. Азимов очади.

Қорақалпоғистон обкомининг секретари У. Арзимбетов декаданинг якунлари тўғрисида ахборот беради.

Ўзбекистон Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ғ. С. Султонов сўзлайди. Ўртоқ Султонов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Министрлар Совети, Ўзбекистон КП Марказий Комитети номидан декада қатнашчиларини катта муваффақиятларга эришганликлари учун табриклайди, уларга янада ижодий муваффақиятлар тилайди.

Кечанинг бадиий қисми бошланади. Декада қатнашчилари — қорақалпоқ ёзувчилари, халқ шоири С. Нурумбетов, шоирлардан Ж. Оймирзаев, И. Юсупов, Қ. Дўсонов, Х. Сеитов Коммунистик партия тўғрисидаги, Ватан ҳақидаги, халқлар дўстлиги тўғрисидаги шеърларини ўқиб бердилар. Ёзувчилардан Асқад Мухтор, Туроб Тўла бу асарларнинг ўзбекча таржимасини, республикада хизмат кўрсатган артистлардан К. Ефремова ва Н. Хлибко, бадиий сўз устаси Азатьян ва бошқалар русча таржимасини ўқиб бердилар.

Кечанинг охирида катта концерт қўйиб берилди.

Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуковнинг Ҳиндистонда бўлиши

ПУНА, 31 январь. (ТАСС махсус мухбири). Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуков кеча Бомбай яқинидаги Пуна шаҳрига келди. Маршал Жуковни марказий ҳарбий округ қўмондони генерал-лейтенант Тхапар, шунингдек бошқа генерал ва офицерлар, маҳаллий маъмурларнинг вакиллари кутиб олдилар.

Маршал Г. К. Жуков аэродромдан шаҳарга борганда бутун йўл давомида маҳаллий аҳоли уни табриклади.

Маршал Г. К. Жуков округ штаби олдига етиб келади, бу ерда меҳмонни тантанали кутиб олиш учун гарнизон офицерлари тўпланган эди. Маршал ҳинд генераллари ва офицерлари билан бир ярим соатдан кўп вақт давомида дўстона суҳбатлашади.

Маршал Г. К. Жуков самимий хайрлашиб, генерал-лейтенант Тхапар, генерал-майор Хабибулла, совет ва ҳинд генераллари ҳамда офицерлари билан бирга ҳарбий-инженерлик колледжига боради. Совет маршалининг келганлиги тўғрисидаги хабар бутун шаҳарга ёйилди. Кўчаларда одамлар яна кўпайди. Шаҳар аҳолиси Г. К. Жуковни самимий табриклайди.

Маршал Г. К. Жуков колледжга келади. Колледж бошлиғи бригада генерали Бос колледжнинг структураси ва ўқув ишларининг ташкил қилиниши тўғрисида ахборот беради. Колледжда офицерлар ҳарбий-инженерлик тайёргарлигидан ўтадилар.

Шундан кейин Маршал Г. К. Жуков колледжнинг ўқув биноларини, лабораторияларини ва мастерскойларини кўздан кечириб, ўқувчилар билан суҳбатлашди.

Маршал Г. К. Жуков колледжни кўздан кечириб бўлганидан кейин тактика мудофаа иншоотлари полигонига боради. Маршал совет халқининг Ватан уруши даврида ҳосил қилган ўз тажрибасига асосланиб, бир қанча мулоҳазаларини айтади.

Маршал Г. К. Жуков техникани сув маррасидан ўтказиш машқларида ҳам ҳозир бўлди.

Пиравардида маршал офицерлар клубини ва ошхонасини бориб кўрди. Колледжнинг қўмондон ва ўқитувчилар состави Г. К. Жуковни шодлик билан кутиб оладилар. Маршал ўзининг хурсандчилик ва меҳмондўстлик билан кутиб олинганлиги учун ташаккур изҳор қилиб, бундай дейди: «Сизлар қуролли кучларнинг ҳарбий-техника таъминоти сингари муҳим соҳада ишлаётирсиз. Ҳаммаларингизга муваффақият тилайман. Яшасин дўстлик!». Шу ерда ҳозир бўлган кишилар маршалнинг бу сўзларини гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар. Г. К. Жуков ҳурматли меҳмонлар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдиради: «Сизнинг инженерлик колледжингизни келиб кўрганлигим билан жуда мамнунман. Ҳозирги замон урушида қўшинларнинг инженерлик таъминоти жанг вақтида ҳам, ҳарбий операция вақтида ҳам ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Офицерларга ва ўқитувчиларга ўқувчиларни ўргатишда муваффақият тилайман. Шу фурсатдан фойдаланиб, сизларнинг ҳаммаларингизга СССР қуролли кучларидан самимий салом топшираман. Совет Иттифоқи маршали Жуков. 1957 йил 30 январь».

СССР Мудофаа министри Пунадан 22 километр узоқда жойлашган Миллий мудофаа академиясига жўнаб кетади. Маршал тушган машина ўтиб кетаётган кўчалар халқ билан тўлган эди. Тўпланган кишилар маршал Г. К. Жуковни самимий табрикладилар.

БМТ Бош Ассамблеясининг XI сессияси

МАХСУС СИЁСИЙ КОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 31 январь. (ТАСС). Махсус сиёсий комитет кеча БМТга янги аъзолар қабул қилиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилишни тамомлади. Мўғулистон Халқ Республикаси, Корея Халқ-Демократик Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳам БМТга аъзо бўлиш тўғрисида ариза берганликларига қарамай, дискуссия давомида АҚШ ва бошқа баъзи мамлакатларнинг делегациялари фақат Жанубий Вьетнам билан Жанубий Кореяни БМТга қабул қилиш зарур эканлигини «исбот қилиш»га уриндилар.

13 мамлакат (АҚШ, Англия, Франция, Италия, Филиппин ва бошқа мамлакатлар) делегациялари Жанубий Вьетнам билан Жанубий Кореяни БМТга қабул қилишни тавсия этган иккита резолюция проектини киритдилар.

Ҳиндистон делегати Лал айтдики, ана шу мамлакатларнинг; яъни Корея ва Вьетнамнинг икки қисмидан бир қисминигина қабул қилиш Корея ва Вьетнамни бирлаштиришга қаратилган ишлардан БМТ воз кечганлигини кўрсатган бўлур эди. Ана шу мамлакатлардаги икки қисмнинг бир қисминигина БМТга қабул қилишни ёқлаб чиқаётган кишилар, деди Ҳиндистон делегати, ҳозирги вақтда уларни бирлаштириш иложи йўқ ва шу сабабдан бу мамлакатларнинг, уларнинг фикрларича, «мақбул» бўлган қисминигина БМТга қабул қилишга тўғри келади, деган фикрни илгари сурадилар. Ҳолбуки, деди Лал, Жанубий Вьетнамнинг худди ўзи «бирлаштиришга олиб борадиган зарур чораларни кўришдан бош тортди».

Лал баъзи мамлакатлар БМТга янги аъзолар қабул қилиш тўғрисида гапирганларида Шимолий Корея ва Шимолий Вьетнамнигина эмас, балки Мўғулистон Халқ Республикасини ҳам «эсларидан чиқариб қўяётганликлари»дан таажжубланганлигини айтди. Лал БМТга аъзо қабул қилиш масаласига бундай қараш реалистик бўлмаган қарашдир, деди. Ҳиндистон делегацияси деди у, Мўғулистон Халқ Республикаси БМТга қабул қилинадиган кун яқинлашиб қолади, деб умид билдирди. Мўғулистоннинг Нью-Йоркдан узоқда туриши, деди Лал, унинг ҳуқуқларини инкор қилиш учун сабаб бўлмаслиги керак.

Совет делегацияси резолюция проектини тақдим этди. Бу проектда «БМТ составининг мумкин қадар кўпроқ универсал бўлиши ҳақидаги умумий фикрни эътиборга олиб, Корея Халқ Демократик Республикаси, Корея Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси ва Жанубий Вьетнамни БМТга айни бир вақтда аъзо қилиб олиш ҳақида тавсия бериш мақсадида бу давлатларнинг аризаларини яна қараб чиқиш Хавфсизлик Кенгашидан сўралади».

Ҳиндистон ва Сурия делегациялари ҳам резолюция проекти тақдим этдилар. Бу проект «БМТга янги аъзолар қабул қилиш тўғрисидаги ҳамма аризаларни қараб чиқиш»ни Хавфсизлик Кенгашига таклиф этади. Ҳиндистон ва Сурия вакиллари шу билан бирга, комитет бу проектни қабул қилмаса, биз совет таклифини ёқлаб овоз берамиз, дедилар.

Совет Иттифоқи вакили А. А. Соболев айтдики, резолюция проектларини муҳокама қилиш вақтида бир қанча делегатлар ва жумладан Қўшма Штатларнинг вакили фақат Жанубий Кореяни ва фақат Жанубий Вьетнамни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш тўғрисидаги идеяни ҳимоя қилиб, реалликни сезиш қобилиятидан маҳрум эканликларини кўрсатдилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ташкил этилганидан буён ўтган вақт ичида, деди Соболев, Қўшма Штатлар ижтимоий-сиёсий тузумлари АҚШга ёқмаган давлатларни БМТга қабул қилишга йўл қўймаслик учун бутун кучлари билан уриниб келди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш тўғрисида ариза берган мамлакатларни камситиш сиёсати эндиликда Қўшма Штатлар ва бошқа мамлакатлар делегациялари томонидан махсус Сиёсий комитетнинг муҳокамасига тақдим этилган резолюция проектларида ўз ифодасини топди. Бу проектлар Корея Халқ Демократик Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикасининг ташкилотга қабул қилиш тўғрисидаги аризалари борлигини бутунлай эътиборга олмай, Жанубий Корея билан Жанубий Вьетнамнигина қабул қилишни Хавфсизлик Кенгашига тавсия этади.

Совет вакили бу ҳол АҚШ нинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги вазиятни янада кескинлаштиришга интилаётганлигини акс эттиради, деди.

Совет делегати сўзини давом эттириб қуйидагиларни айтди: 1954 йилда Ҳинди-Хитой масаласи юзасидан ўтказилган Женева кенгашининг қатнашчилари бўлган Қўшма Штатлар делегацияси, шунингдек Англия делегацияси ҳам Жанубий Вьетнамнигина Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш тўғрисида таклиф киритиб, ана шу битимларни очиқдан-очиқ бузиш йўлига ўтаётганликларига эътиборни жалб этишни истар эдим. Бу ҳол ташвиш туғдирмай қололмайди.

Ҳеч шубҳа йўқки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзоларининг кўпчилиги ҳар иккала мамлакатни бирлаштиришга ёрдам беришни истайди ва бизнинг орамизда бирлашган Вьетнам ва бирлашган Корея вакилларини кўришни истайди.

Ҳолбуки, Қўшма Штатлар ва бошқа мамлакатлар томонидан тақдим этилган резолюция проектлари Корея ва Вьетнамнинг икки қисмида мавжуд бўлган ихтилофларни бартараф қилишни эмас, балки бу ихтилофларни янада кучайтиришни кўзда тутади. Бу проектлар мазкур мамлакатларни тинч йўл билан бирлаштиришни эмас, балки улардан бир қисмининг иккинчи қисм томонидан босиб олинишини рағбатлантиради.

Биз универсаллик принципини сўзда эмас, балки амалда ёқлаётган делегацияларга мурожаат қилиб, бундай деймиз: Ариза берган тўрт мамлакатнинг ҳаммасини, яъни Корея Халқ Демократик Республикаси ва Жанубий Кореяни, Вьетнам Демократик Республикаси ва Жанубий Вьетнамни қабул қилиш тўғрисида Совет Иттифоқи делегацияси томонидан киритилган резолюция проектини қувватлангиз.

А. А. Соболев сўзининг охирида бундай деди: Совет делегацияси Ҳиндистон ва Сурия томонидан тақдим этилган резолюция проектини ҳам қўллаб-қувватлашга тайёрдир, чунки бу проект Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул этишни илтимос қилган барча давлатларнинг аризаларини объектив ва холисона равишда қараб чиқишга ёрдам беради.

Шундан кейин Комитет тақдим этилган резолюция проектларини овозга қўйди. АҚШ ва бошқа 12 мамлакат резолюция проектларининг тарафдорлари узоқ давом этган процедура бахсларидан кейин Ҳиндистон ва Суриянинг, шунингдек Совет Иттифоқининг проектларини биринчи галда овозга қўйиш тўғрисидаги таклифни рад этдилар. 13 мамлакатнинг резолюция проектлари кўпчилик 44 овоз билан қабул қилинди.

Ҳиндистон ва Суриянинг резолюция проекти овозга қўйилмади.

Совет резолюция проекти овозга қўйилиши олдидан 13 мамлакат резолюция проектларига тарафдор бўлган делегатлар процедура соҳасида найранг ишлатиб, Корея Халқ Демократик Республикаси тўғрисида айтилган гапларни совет проектидан чиқариб ташлашга муваффақ бўлдилар. Бу билан улар совет резолюция проектини қўллаб-қувватлаган делегатларни ана шу проектни ёқлаб овоз бериш имкониятидан маҳрум этдилар.

Сиёсий комитетнинг кун тартибига қўйилган галдаги масала — Фаластин қочоқларининг аҳволи тўғрисидаги масаладир. Комитет бу масалани 4 февралда муҳокама қила бошлайди.

БМТ Хавфсизлик Кенгашида

НЬЮ-ЙОРК, 31 январь. (ТАСС). Хавфсизлик Кенгаши кеча Кашмир масаласини яна муҳокама қила бошлади. Покистон вакили, ташқи ишлар министри Нун биринчи бўлиб сўз олди ва Ҳиндистонни Кашмирга нисбатан олинган халқаро мажбуриятларни бажармасликда, шунингдек Хавфсизлик Кенгаши томонидан 24 январда қабул қилинган резолюцияни «менсимаслик»да айблади.

Нун катта нутқининг талайгина қисмини Хавфсизлик Кенгашининг шундан аввалги мажлисларида Ҳиндистон вакили томонидан илгари сурилган қоидаларни танқид қилишга бағишлади.

Нун ўз нутқининг охирида Хавфсизлик Кенгашини «Кашмир масаласини боши берк кўчадан олиб чиқиш»га чақирди. У ана шу масалани ҳал этиш учун «амалий тадбирлар» сифатида БМТ қўшинларини Кашмирга киритишни, чет эл қўшинларининг ҳаммасини Кашмирдан олиб чиқиб кетишга даъват этишни, ярашбитими линиясининг ҳар икки томонидаги маҳаллий милицияни тарқатиб юборишни ва БМТнинг кузатиши остида Кашмирда плебисцит ўтказишни таклиф қилди.

Шундан кейин сўзга чиққан Ҳиндистон вакили Менон Покистон вакилининг даъволарини қатъиян рад этди ва бу даъволарга кейинчалик батафсил жавоб қайтариш ҳуқуқини ўз ихтиёрида сақлаб қолди.

Хавфсизлик Кенгашининг галдаги мажлиси ўтказиладиган кун Хавфсизлик Кенгаши раиси томонидан Хавфсизлик Кенгаши аъзолари билан келишилиб белгиланади.

ШАХМАТ

Область биринчилиги учун

Яқинда Тошкент шаҳар Маданият уйида шахмат бўйича область биринчилиги учун мусобақалар бўлиб ўтди.

Уйиннинг ярим финал мусобақаларида биринчи группада иштирок этган Абдусаматов, Ли, Самойлов, иккинчи группада иштирок этган Неверов, Тарабрин, Букин ўртоқлар область биринчилиги учун финал мусобақасида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Финалда биринчи ўринни ва яна область чемпиони номини беш имкониятдан 4 очкога эга бўлган Абдусаматов олди. 2 ва 3-ўринларни Неверов билан Самойлов эгалладилар. Абдусаматов билан Неверов 22-Ўзбекистон биринчилиги учун бўладиган ярим финал мусобақасида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди.

Ғолиблар область физкультура ва спорт комитети томонидан мукофотландилар.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери, мусобақанинг бош судьяси.

ҲОДИСА

Уғри „меҳмон"лар

Иттифоқимизнинг Европа қисмидаги шаҳарлардан бирида яшаган ҳозирча турар-жойи номаълум бўлган Анатолий Павлович Губанов, хотини Мария Николаевна Губанова ҳеч қаерда ишламай, доим ўғирлик, товламачилик билан кун ўтказганлар. Эр-хотин шаҳарма-шаҳар кезиб, гражданларни талаган. Улар жиноят устида бирнеча марта қўлга тушиб судланган ва 5-6 марта қамалган. Жиноятчилар жазо муддати тугагандан кейин Тошкент шаҳрига келганлар.

Ҳар икки товламачи Октябрь район, Комсомол кўча, Чегара переулок, 4 а уйда яшовчи Фотима Алимова билан бозорда учрашади. Алимова нотаниш кишини 20 сўм олиб уйига киритади. Суяги жиноят билан қотган Губанов ва Губанова 30 январь куни Алимова уйида бир неча соат бўлади. Кечаси уй эгасининг қўл-оёғини боғлаб 2 минг сўм пул ва уй-рўзғорларини олиб устидан қулфлаб кетади.

Таланчилик ҳақида хабар олиниши биланоқ 5-бўлим милиция ходимларидан А. Ҳикматов, Ғ. Қосимов ва участковой О. Содиқов ўртоқлар жиноятчилар кетига тушади, улар ғоят оперативлик кўрсатадилар. Милиция ходимларининг жасорат ва хушёрлиги натижасида жиноятчи эр-хотин қочиш учун Тошкент вокзалидаги вагонлар тагига яшириниб ётган жойда қўлга олинади. Жиноятчилар жавобгарликка тортилди. Алимованинг пул ва рўзғор буюмлари қайтарилди.

Ҳар бир граждан ва хонадон хушёр бўлиши зарур. Кўчада санғиб юрган нотаниш ва номаълум кишиларни уйга киритмаслиги лозим. Бепарволик шундай кўнгилсиз ҳодисаларга олиб келади. Буни мутлақо унутмаслик керак.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — Қорақалпоқ адабиёти ва санъати декадаси — 2/II кеч соат 8 яримда **Якунловчи концерт.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/II да **Холисхон**, 3/II да кундуз **Холисхон**, кечқурун **Ҳожи афанди уйланади.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/II да **Зафар**, 3/II да кундуз **Фарҳод ва Ширин**, кечқурун **Тоҳир ва Зуҳра.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 3 бўлимда янги программа. К. **Доротти гастроллари.**

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз соат 12 гача **Севги ва бурч**, қолган сеансларда **Америкалик тоға.**

«ИСКРА» — кундуз **Америкалик тоға**, кеч соат 6 дан **Жаноб 420** (1 ва 2-серия).

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Америкалик тоға.**

Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 136-уйда турувчи **Николай Михайлович Иванкиннинг** Ульяновск шаҳар, Островский кўчаси, 3-уйда турувчи Лидия Николаевна Забродинадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район, 2-участка халқ судида кўрилади.

Калинин район, Ворошилов қишлоқ советидаги Хрушчев номли колхозда турувчи **Суннат Раҳматуллаевнинг** шу райондаги Каганович номли колхозда турувчи Назми Раҳматуллаева-Рафиқовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район, 1-участка халқ судида кўрилади.

ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ САНИТАРИЯГА МУВОФИҚ АҲВОЛДА БЎЛИШИ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК ВА ОБОДОНЧИЛИК ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ

мажбурий фармойиши

1956 йил 3 декабрь № 13 Тошкент шаҳри

Тошкент шаҳрини санитарияга мувофиқ аҳволда тутиш ва ободончилик тадбирларини ўтказиш мақсадида, Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети **қарор қилади:**

Тошкент шаҳридаги корхона, ташкилот ва уй-жой бошқармалари раҳбарлари, маҳалла ва квартал комитетлари раислари, шунингдек айрим гражданлар қуйидаги ободончилик ва санитария қоидаларини бажаришлари лозим.

ОБОДОНЧИЛИК ВА САНИТАРИЯ ЮЗАСИДАН

1. Корхона ва ташкилотлар, уй-жой бошқармалари, застройщиклар (ўзларига уй қурувчилар), уй эгалари ва уй ижарадорларига қуйидаги мажбуриятлар юкланади:

а) бино фасадлари, девор, дарвоза, подъезд, иҳота, дераза решёткалари ва тарновларни, шунингдек витрина, вивеска, реклама установкалари, киоска, ларёк ва павильонларни тегишли аҳволда тутиш, мунтазам равишда ремонт қилиш ва бўяш;

б) ҳовлиларни ва уларга ёндошган кўчаларни кўкаламзорлаштириш;

в) уй фонарлари, уй номер белгилари ва кўча номлари ёзилган тахтачаларни тартибда тутиш;

г) ҳар бир ҳовлида ҳожатхона, ахлат яшчиги ва кир ўраларини санитария қоидаларига мувофиқ аҳволда тутиш, шунингдек уларни мунтазам равишда тозалаб туриш;

д) ҳовлиларнинг, уй-жойларга ёндошган кўча ва тротуарларнинг мунтазам равишда йиғиштирилиши ва озода тутилишини таъминлаш.

ЭСЛАТМА Дворниклар штатини корхона ва ташкилотлар, уй-жой бошқармалари ва уй эгалари асрайди. Улар ҳовлилардан ахлат олиб чиқиш тўғрисида тегишли райкомхознинг тозалаш бюроси билан шартнома ҳам тузишлари мумкин

е) кўча ва ҳовли ариқларини, шунингдек кўприклар тагидаги ариқ ва қувурларни мунтазам равишда ремонт қилиш ва тозалаш;

ж) кўча, тротуар ва ҳовлиларни ёзги даврда 1 апрелдан бошлаб: биринчи марта кеч соат 5 дан 7 гача, иккинчи марта соат 19 дан 21 гача йиғиштириш ва суз сепиш;

з) кўча, ҳовли ва зинапояларга қараб туриш ҳамда уларни йиғиштириш юзасидан ўз вазифаларини бажармаган дворниклар маъмурий тартибда 100 сўмгача штраф тўлайдилар;

и) ахлат идишлари (урналар) нинг йўқолмаслигини кузатиб бориш ва уларни ўз вақтида: ҳар куни эрталаб ва кечқурун тозалаб туриш;

к) йўл, тротуар ва ҳовлиларни қиш даврида қор ва муздан тозалаш, тротуарларга кун давомида қум, қипиқ ёки кул сепиб туриш;

л) ҳовлилардан ва уларга ёндошган кўчалардан ахлат, лой ва музни дарҳол йиғиштириб, махсус белгиланган жойларга олиб чиқиш;

м) водопровод колонкаларини тартибда тутиб, улар атрофидаги жойларнинг ифлосланишига йўл қўймаслик лозим

2. Корхона, ташкилот, уй-жой бошқармалари, квартал ва маҳалла комитетлари, шунингдек айрим гражданларга **қуйидагилар тақиқланади:**

а) ҳовли ва кўча ариқларига ахлат ва ювинди ташлаш, кир чайқаш, товоқ-идиш ва бошқа буюмлар ювиш;

б) кўча ва тротуарларни ахлат ва ташландиқлар билан ифлослаш, уларга ифлос сув тўкиш, овқат пишириш учун ўчоқлар ўрнатиш;

в) канал, ариқ ва ҳовуз лабларига ахлат ва лой чиқариб ташлаш, шунингдек уларга ифлос сувлар оқизиш;

г) ариқларни бўғиб қуйиш ва гўсиш, бочка ва ҳоказо буюмлар қолдириш, сузувчи парранда қўйиб юбориш;

д) кўча, парк, боғ, майдонларда ва бошқа жойларда ахлат ва барг қуйдириш.

КВАРТИРАЛАРНИ, САВДО-СКЛАД, КОНТОРА БИНОЛАРИ ВА ҲОКАЗОНИ ТЕГИШЛИ АҲВОЛДА ТУТИШ ТЎҒРИСИДА

1. Квартирада турувчилар ва бино ижарадорлари уй-жойларни ва бошқа биноларни, шунингдек умум фойдаланадиган жойларни озода ва тартибда тутишлари, ўз ҳисобларидан жорий ремонтини бажаришлари ва йиғиштиришлари лозим.

2. Квартирада турувчилар ва бино ижарадорларига район ижроия комитетининг рухсати бўлмасдан туриб, бино фасадларини иҳоталаш, шунингдек район ижроия комитети, Шаҳар уй-жой бошқармаси ва Шаҳар санитария-эпидемиология станциясининг рухсати бўлмасдан, уй-жойлар ва бошқа бинолар ёнига қўшимча иморатлар тушириш, квартира ва бинолар ичини қайтадан қуриш тақиқланади.

3. Кўчага чиққан дераза ва айвонларга ювилган кир, кийим ва бошқа буюмлар ёйиш тақиқланади.

4. Биноларнинг толь томларини тартибда тутиш, толни тош, ғишт ва ҳоказо билан бостирмасдан, рейкалар билан мустаҳкамлаш лозим

5. Савдо ташкилотлари ва корхоналари раҳбарлари, павильон, киоска ларёк ва будка эгаларига қуйидаги мажбуриятлар юкланади:

а) янги павильон, киоска, ларёк ва будкалар фақат Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги архитектура ишлари бўлими тасдиқлаган проектлар юзасидан ва фақат район ижроия комитетлари билан келишилган жойлардагина ўрнатилсин, мавжудлари ҳам шу тартибда қайтадан қурилсин;

б) мавжуд павильон, киоска, ларёк ва будкалар тартибда тутилсин, ўз вақтида ремонт қилинсин, бўялсин ва Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги архитектура ишлари бўлимининг талабларига мувофиқ равишда безатилсин;

в) уларга ёндошган доира ҳар куни пухта йиғиштирилсин, шунингдек бу доира ва томлар молдан бушаган идиш ёки бошқа буюмлар билан банд қилинмасин.

ДАРАХТЛАРНИ САҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

1. Дарахт, бута, кўк иҳотани кесиш, синдириш ва гулларни нобуд қилиш, дарахтлар тагига, ариқларга совунли ва тузли сув тўкишга йўл қўйилмасин

Қуйидагилар тақиқланади:

2. Дарахтларга уй ҳайвонларини боғлаш, ҳайвон ва паррандани боғ, парк, бульвар ва йўл четларига қўйиб юбориш.

3. Дарахтларнинг пустлоғини тилиш, шилиш, мих қоқиш, сим ўраш, эълонлар осиш.

4. Дарахтларга чиқиш, шохларини синдириш, меваларини таёқ ва тош билан уриб тушириш, гулларни юлиш ва оёқ ости қилиш.

5. Парк, боғ, питомник ва ҳовлиларда фойдали қушларни ушлаш, уларни ва уяларини нобуд қилиш.

6. Парк, боғ, кўча ва ҳовлилардаги дарахтлар ёнида олов ёқиш.

ҲАЙВОН ВА УЙ ПАРРАНДАСИНИ АСРАШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА

1. Ҳайвон ва уй паррандаси фақат махсус биноларда асралиши мумкин

2. **Қуйидагилар тақиқланади:**

а) ҳайвон ва уй паррандасини уй-жойларда ва айвонларда асраш;

б) ҳайвон ва уй паррандасини кўчага ва умумий ҳовлиларга қўйиб юбориш.

3. Ҳайвон ва уй паррандасини асраш, шунингдек улар учун бино қуриш масалалари тегишли коммунал ва уй-жой хўжалиги бўлими ҳамда санитария-эпидемиология станцияси блан келишилиши лозим.

ШУ МАЖБУРИЙ ФАРМОЙИШНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

1. Бу мажбурий фармойишнинг бажаралишини кузатиш милиция, коммунал ва уй-жой хўжалиги, шунингдек санитария-эпидемиология станцияси органларига юкланади

2. Ушбу мажбурий фармойишни бузган кишилар 100 сўмгача штраф тўлайдилар (бу штраф район ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссиялар томонидан солинади) ёки бир ойгача муддат билан мажбурий ишга тортиладилар ёхуд жойнинг ўзида 25 сўмгача штраф тўлайдилар (бу штраф милиция органлари томонидан солинади)

Жойнинг ўзида солинган штрафни тўлашдан бош тортган кишилардан бу штраф иш ҳақларидан ушланади.

Шу мажбурий фармойиш эълон қилинган кундан бошлаб 15 кундан кейин кучга киради ва Тошкент шаҳри территориясида жорий этилади.

Тошкнет шаҳар Совети ижроия комитетининг 1955 йил 9 сентябрдаги 4-сон мажбурий фармойиши кучини йўқотган ҳисоблансин

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси
М ГУРСУНОВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари
В. УМАРОВ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 28142.

Р01032. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № — 1732.